

αρχαιολογικά

ΕΙΑΗΣΕΙΣ

Η δυναστεία Τσαουσέσκου «αναμορφώγει» τη Ρουμανία

Πριν τρία χρόνια, από τις ίδιες αυτές σπηλαίες της «Α» («θύελλας 16, Αύγουστος 1985») υπήρχαν οι πρώτοι στον ελληνικό τύπο που ενημερώνονταν για τη φαραωνικά σχέδια του Ρουμανού δικτάτορα Τσαούση, τα οποία «στόχο» έβειμεναν, τότε, το Βουκουρέστι, όπου εξειδώλωνθαν ολόκληρη τη μητρά, από τα παλαιότερα και ιστορικότερα της πόλης, με ακόντια να φτωχύνονται λεωφόροι ναυπλιακού «τύπου», μαυσωλεία και προεδρική κατοικία. Και ενιψ κινητοποίησαν η ευρωπαϊκή κοινή γνώμην ώστε να διασωθεί ότι μπορούσαν από την θηρική κοινή γνώμη, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών, αντεπενθεωρών με αδιαφορία τη δύνη (με την ίδια, περίπου, αδιαφορία οι τελευταία αντιεπενθεωρών και τα «σχέδια» κατά το δελφικό τοπίο).

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές είχε κινητοποιηθεί ακόμα και ο ΟΗΕ, που ζήτησε επεγνώντας από τη ρουμανική κυβερνήση να δεχτεί επισκεψη επίσημου λαϊκιστικού του. Το απίμων του αυτό απορρίφθηκε. Η ελληνική τύπος, αυτή τη φορά, παρακολούθησε τα γεγονότα, αλλά δεν υπέρβη μερινή στην οποία κανείς αντίδραση έχει μέρους φαρείν και ειδικόντων Τους επειδή η Ρουμανία, αν και συμμαχήτικη με τις ομοιότητές χώρα, δριβαίτη πολύ μακριά μας...

Γαλλία: συνέχεια στην πολιτική προστασίας

Μετά τις βουλευτικές εκλογές της άνοιξης 1988 και το σχηματισμό κυβέρνησης με σοσιαλιστή πρωθυπουργό, ο γιωνάτος μας κ. Ζακ Λαγκαν ανέλαβε και πάλι την ειδύλλια του Υπουργείου Πολιτισμού, διαδέχομενος του κ. Φ. Λεωτάρ. Ως προς την πολιτιστική κληρονομιά, οργανώθηκε μεγάλη σύκευψη στις 6 Σεπτεμβρίου, με πρώτο το γραμματέα της Κ. Μαργαρίτη, όπου την πορεία του Σαμπλί, όπως ο μητρούντος διατύπωνε με προσέλευση

νεία την πρόθεση της κυβερνήσης να συνεχίσει και να ενισχύσει την πολιτική προστασίας της πολιτιστικής κληρονομίας. Χωρίς ριζικά με αφεντικούς τις καλές προσέδεσης του υπουργού και της κυβερνήσης, Γάλλοι σχολαρχοί αναφεύτησαν αυτόν σε διάφορες νέα στο τομέα της μελέτης της παραδοσιακής ενα- «κοραλ» καποδιστριακής διεπαρκείας διαδικασίας καθώς και σημαντικές αποχρέωσης - πρωτοβουλίες. Οι προς την τελευταία, ο κ. Λαγκανές εξέφρασε την πρόθεση του για «μη περάσεις τα καποδιστριακά

γνωστό και φτιών Σαρτί, λοιπό επιστήμονα από το 190 αώνα, κούκις και οι επιστήμονες τρεις μπιλάρες λίπη. Οι κηρύκειοι αυτές ανταποκρίνονται στην υπογειούν διέληπη για διατήρηση των «τόπων μνήμης». Τέλος, συνεχίζονται την πολιτική «ανοιχτών θύρων» για τα ιστορικά μνημεία, για την οποία έχουμε γράψει στην προηγούμενη τεύχος της Α.-Ε., το Υπουργείο «ανέδειξε 350 μνημεῖα μόνο στην περιοχή Παρισίου, περιέμεντας την επιπλέον περίοδο αυτών χριστιανών επικεπτών». Στα μνημεία αυτά περιλήφθηκαν άκρη και κτίριο που στεγάζει υπηρεσίες του Υπουργείου ΕΒ. Άμαντος

Διεθνές φεστιβάλ αρχαιολογικών τελετών

εντόπισης ναυαγίων. Προβλήθηκαν πενήντα ταινίες, έγιναν τριάντα διαλέξεις και παρουσιάστηκαν τρεις εκθέσεις σχετικές με το θέμα.

B.K.A.

Γλυπτό στο Παλαιάστρο

Στο Παλαικαστρό της Κρήτης βρέθηκε, σε ανασκαφές, σημαντικότατο μινωικό γλυπτό. Πρόκειται για ανδρικό κορμό με χέρια σφιγμένα μπροστά στο στήθος, από ελεφαντόδοντο. Τα κεφάλι του είναι λιθίνιο και φορούσε ενδύματα από χρυσό.

Παλαιογραφία και συντήρηση χειρογράφων

Στο Μορφωτικό Ιδρυμα της Εθνικής Τραπέζης (Θουκυδίδου 13, Πλάκα) έγιναν τα εγκαίνια της έκθεσης «Παλαιογραφία και συντήρηση χειρογράφων» που οργάνωσε το Ιατρικό και Παλαιογραφικό Αρχείο και το Εργαστήριο Συντήρησης χειρογράφων του Ιδρυμάτος. Στην έκθεση παρουσιάστηκαν φωτογραφίες από τη διδακτικά συντήρησης και αποκατάστασής ψεύδων σε παλαιά χειρόγραφα και ένταση, διπλάσια από τις βλάβες που έχουν προκληθεί στο μεταλλικό διάφορων περιόδων, και συντήρηση μέριχειροφάρια από τη συλλογή του ΜΙΕΤ. Παρουσιάστηκαν επίσης και φωτογραφίες από χρονολογημένα και εντυπώσιμα χειρόγραφα από το 100 ώς το 190 αιώνα, που προέρχονται από συλλογές που έχουν μικροφωτογραφηθεί το Ιατρικό και Παλαιογραφικό Αρχείο. Ταυτόχρονα κυκλοφόρησε και ειδικό ενημερωτικό φυλλάδιο για τη συντήρηση χειρογράφων, καθώς και το τέταρτο τεύχος των καταλόγων μικροφωτογραφήσεων χειρογράφων και ιστορικών αρχείων.

Η εκθεση θα είναι ανοικτή ως τις 22 Δεκεμβρίου, από Δευτέρα ως Παρασκευή και τις ώρες 10 π.μ. - 1 μ.μ. και 6-9 μ.μ.

Λιηενοθραγίονας στη Σάμο

Υποθρύκια αρχαιολογική έρευνα αποκάλυψε στο Πανθώνειο Σάμου, σε βάθος 14 μέτρων κάθισ από την επιφάνεια της θάλασσας, λιμενοδραχίσα μήκους 500 περίπου μέτρων. Η ανασκαφή της θεμελίωσης του δεν έγινε ακόμη ώστε να χρονολογηθεί. Πάντας, το τμήμα που μελετήθηκε ανήκει στην ελληνιστική περιόδο.

Η «Αυγιπός» Ηοπκλείου

Η ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου Παλληκάρων Αμνισού και η δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου στην περιοχή, με την εκεί ένταξη στο έργο της ιδιοκτησίας του ΕΟΤ, στο δυτικό μέρος του λόφου.

αρχαιολογικά

αποφασίστηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο του ΕΟΤ.

Με την απόφαση του ΚΑΣ προβλέπεται η απαλλοτρίωση του συνδόλου του παραπόνου χώρου της Πάλαιρχωρας, ο οποίος αποτελεί, όπως αναφέρεται, μετά την Κωνιδί την πιο σημαντική στην ευρύτερη περιοχή του Ηρακλείου Κρήτης αρχαία θέατρο.

Το τοπωνύμιο «Ανίδας» συναντάται στον Ομηρό και αναφέρεται στο επίνειο της Κνωσσού. Η ίδια αρχαία θέση περιλαμβάνει πολύ σημαντικό, ορατό και σήμερα, μνημεία, όπως η μινωική έπαυλη των Κρίνων και το ιερό του Διός Θεάτρα, μέρος του οποίου έχει ανασκαφεί και το υπόλοιπο εκτίνασται προς τα δυτικά, στην ίδιοκτησία του ΕΟΤ, που θα ενταχθεί το αρχαιολογικό πάρκο.

Η έκταση που αναφέρεται θα διαμορφωθεί, με σχετική μελέτη, σε αρχαιολογικό πάρκο, μετά την πέρας του ανασκαφικού έργου ώστε να είναι εποικέψιμη.

«Μεσανθίνια δύο χρόνια μετά το σεισμό»

Αναστήλωθήκε η ιστορική εκκλησία των Αγίων Ποστούλων της Καλαμάτας.

Με την ευκαιρία αυτή οργανώθηκε η εκδήλωση «Μεσανθίνια δύο χρόνια μετά το σεισμό», στην Παλαιά Λαζαρινάρη της Καλαμάτας, που δριώκεται στην καρδιά του ιστορικού κέντρου της πόλης.

Η έκθεση θα παρουσιάζει τη δραστηριότητα του τομέα πολιτιστικής κληρονομίας, του ΥΠΠΟ, στο έργο επισκευής και αποκατάστασης των μνημείων της Μεσανθίνης, που επήληγαν από το σεισμό του 1986.

Ο νεολιθικός οικισμός στα σπήλαια του Διρού

Προγραμματίστηκε βοηθεία προς το ανασκαφικό έργο που επιτελείται στα σπήλαια του Διρού Μάνης και σε γένειο το εξερευνητικό έργο στο σπήλαιο Αλεπότρυπα του Διρού, καθώς και τη διαμόρφωση, προσαστία και αναδείξη του, με σκοπό τη λειτουργία του σπηλαιού ως οργανωμένου εποποκήμου αρχαιολογικού χώρου, παράλληλα με την έρευνα και λειτουργία μουσείου.

Το σπήλαιο Αλεπότρυπα στο μήρος του κόλπου του Διρού, ερευνάται αρχαιολογικά από το 1970 και έχει εντοπιστεί αικανά πολύτιμων υεωθικών οικισμών, με πλουσίους αυξημένη γεωργική, κτηνοτροφική, εμπορική και νωστική δραστηριότητα. Η οικονομία ανάπτυξη του συνοικισμού του Διρού αποδεικνύεται από τα πλούσια ευρήματα που μέρι κατέγινε στην περιοχή, φέρει στο φως οι ανασκαφές και τα οποία φυλασσούνται στη μουσειακή συλλογή του Διρού.

Έκτος από τη πολυτελή πήγαν αγγεία και σκευεί, έχουν βρεθεί κραφτικότατα και ενδιαφέροντα λίθινα και σατενά εργαλεία,

καθώς και σπάλια και κομμάτια.

Επίσης, στην Αλεπότρυπα έχει βρεθεί σημαντικός αριθμός ασκελετικού υλικού ανθρώπων, οικισμών ζώων και θηραμάτων, καθώς επίσης σατά φωρίων μεγάλου μεγέθους, καθώς και τρία φύλλα ελιάς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Α' Αρχαιολογικό και Ιστορικό Συνέδριο Αιτωλοακαρνανίας

(Αγρίνιο, 21-23 Οκτωβρίου 1988).

Η Νομαρχία Αιτωλοακαρνανίας και η ΣΤ Εφορία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Πάτρα) διοργάνωσαν στο Αγρίνιο, από 21 έως 23 Οκτωβρίου 1988, το Α' Αρχαιολογικό και Ιστορικό Συνέδριο Αιτωλοακαρνανίας, υπό την αιγαίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, με γενικό θέμα «Η Αιτωλοακαρνανία και Ιστορία της Αιτωλοακαρνανίας». Την οργανωτική επιτροπή αποτελούσαν δέκα επίτιτλη μέλη, με επικεφαλής το νομάρχη Αιτωλοακαρνανίας και το δημάρχο Αγρινίου, οι δε εργάτες του συνέδριου αυτοί στεγάσθηκαν από απόλυτη επιτυχία, χάρη στις προσπάθειες της οργανωτικής επιτροπής και το συντονισμό της δραστηριός Ιστορικής και Αρχαιολογικής Εταιρείας Δυτικής Στερεάς Ελλάδος που εδρεύει στο Αγρίνιο.

Οι εισηγήσεις χωρίστηκαν σε πέντε θεματικές εννοτήσεις (Προϊστορικοί χρόνοι, Κλασικοί και μετακλασικοί χρόνοι, Βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί χρόνοι, Νεότερος Ελληνισμός, Προστασία - Αλεπούποντ Μνημείων), και μερικές απ' αυτές θα παρουσιαστούν σε συντομία στο παρόν σημειώματα. Στην εννοτήση των προϊστορικών χρόνων της Εύας, Παπακωντανίου στην περιουσία της Αιτωλοακαρνανίας αναφέρθηκε στην παλαιολιθική παροιασία στην Αιτωλοακαρνανία μέσω του νομού Αιτωλοακαρνανίας (πατρογενούροφτη) και στις προσποτές που ανοίνει η αποδού τους. Ο Ιωάννης Νεραΐδης (Οψίες της φυλετικής κοινωνίας στην προϊστορική Αιτωλία και Ακαρνανία) έκαψε μία (κάπιας παραγόμενη) ανδιλωτική προσπαθίαν να εντάξει την εργάστηκαν στάποδαν της αιτωλοακαρνανίκης συνήθητης του 212 π.Χ.) επεξηγήσας κυρίως το διαλεκτικό χαρακτήρα της IG IX: 1, 2, 241 σε αυσησητή με τη μαρτυρία του Τίτου Λιδίου περί τη γλυπτικής κοινωνίτης Αιτωλών, Ακαρνανών και Μακεδόνων. Η συνήθηση ορίζει τη διανομή της κινητής και ακίνητου λειτουργίας (ει- δε τινές και ταύταν των έννοιες οι Ρωμαίοι πόλεις κατά κράτος λάθυντι, ταύτας τας πόλεις και τας χώρων έννεκεν του δάμου των Ρωμαίων) Αιτωλοί έχουν έρεστωσε ο δε κα παρές τας πόλης και τας χώρων λαθυντι, Ρωμαίοι έχοντας. Ει δε τινάς και ταύταν των πολιών Ρωμαίοι και Αιτωλοί κοινά λάθυντι, ταύτας τας πόλεις και τας χώρων έννεκεν του δάμου (των Ρωμαίων) Αιτωλοί έχουν έρεστωσε ο δε κα παρές τας πόλης λαθυντι, κοινά αυμφότερων έστων κατη.).

Ο Μ. Νετροπούλος (Η Αιτωλοακαρνανία κατά τη ρωμαϊκή περίοδο) συνέτισε τη γνωστά ιστορικά γεγονότα με τα αποτέλεσματα των ανασκαφών ερευνών, οι οποίες «επιβεβαιώνουν την παροκύη των πολιών πόλεων της Αιτωλοακαρνανίας κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Κανένα, σχέδιο, νέο δημόσιο κτίριο δε φαίνεται να ιδρύεται, ένων ή ταπετώντης των κινητών ευρημάτων μαρτυρούν το συνεχή μαρασμό».

Οι Αικ. Π. Δελαπόρτα και Η. Σπονδύλης περιέγραψαν την ανασκαφή στο «Πλατυγύλι Αστακού, ένα βιθμόσενό ΠΕ οικισμό», οπου η υποδρύγια έρευνα (η οποία διακόπηκε πρόωρα) εδειξε, στις τρεις τομές που ανοικτήκαν, την υπαρξή οικισμού της ΠΕ II περιόδου, καθώς και ταφές πίνοντας.

Ο Κωντ. Σούνερει (Παραποταμίες πάνω σε μικρονησιακά δεδουλεύματα της Αιτωλοακαρνανίας) προχώρησε σε μία εξέταση της οργάνωσης του χώρου καθώς και της οικονομικής - κοινωνικής ζωής στην ΥΕ περίοδο, αλλά - όπως έγινε δεκτό και κατά τη συζήτηση - τα υπαρχούντα δεδουλεύματα επηρέπουν τη διατίτιση θεωρίων, μάλλον, πάρα συμπερασμάτων.

Στην ενότητα «Κλασικοί και μετακλασικοί χρόνοι» ο Μ. Γκιλάσ («Αγαριοί και Απεράντοι του οραίου αιτωλικού χώρου») έκαψε μια μικρή ανασκόπηση για αυτούς του δύο λαούς στη Α. Αιτωλία, εκτεταμένον του Αχελείου. Κατά τη συζήτηση γίγνεται εννοερική αναφορή σε δύο τελευταίους μελέτες της Cl. Antonetti για την περιοχή αυτή. Ο Θ. Σαρικάκης («Οι Αιτωλοί κατά τη γαλατική επιδρομή εναντίον της Ελλάδος») περιέγραψε με τη γλωσσωράτη των παλαιών ιστορικών τα γεγονότα του 279 π.Χ. Ο Κ. Μαραγιάννης («Δημοκρατική οργάνωση της Αιτωλής Συμπολιτείας» αναφέρθηκε σε γενικό - και γνωστό - σποτάκια της αιτωλικής ιστορίας και των θεωριών κατά τους ελληνιστικούς χρόνους, ενώ ο Α. Λαζαρός («Ενδημοτική αξία του πρωτοτυπου ψευδεμένου της αιτωλοακαρνανίκης συνήθητης του 212 π.Χ.») επεξηγήσας κυρίως το διαλεκτικό χαρακτήρα της IG IX: 1, 2, 241 σε αυσησητή με τη μαρτυρία του Τίτου Λιδίου περί τη γλυπτικής κοινωνίτης Αιτωλών, Ακαρνανών και Μακεδόνων. Η συνήθηση ορίζει τη διανομή της κινητής και ακίνητου λειτουργίας (ει- δε τινές και ταύταν των έννοιες οι Ρωμαίοι πόλεις κατά κράτος λάθυντι, ταύτας τας πόλεις και τας χώρων έννεκεν του δάμου των Ρωμαίων) Αιτωλοί έχουν έρεστωσε ο δε κα παρές τας πόλης και τας χώρων λαθυντι, Ρωμαίοι έχοντας. Ει δε τινάς και ταύταν των πολιών Ρωμαίοι και Αιτωλοί κοινά λάθυντι, ταύτας τας πόλεις και τας χώρων έννεκεν του δάμου (των Ρωμαίων) Αιτωλοί έχουν έρεστωσε ο δε κα παρές τας πόλης λαθυντι, κοινά αυμφότερων έστων κατη.).

Ο Μ. Νετροπούλος (Η Αιτωλοακαρνανία κατά τη ρωμαϊκή περίοδο) συνέτισε τη γνωστά ιστορικά γεγονότα με τα αποτέλεσματα των ανασκαφών ερευνών, οι οποίες «επιβεβαιώνουν την παροκύη των πολιών πόλεων της Αιτωλοακαρνανίας κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Κανένα, σχέδιο, νέο δημόσιο κτίριο δε φαίνεται να ιδρύεται, ένων ή ταπετώντης των κινητών ευρημάτων μαρτυρούν το συνεχή μαρασμό».

Ο Φ. Πέτσας («Άμνημόνευτα έργα και ευ-

αρχαιολογικά

ρήματα από την Αιγαίολασκαρνανία, κυρίως από το Θέρμα-, αφού αναφέρθηκε στον ερευνητή της Αιγαίολας Καντονάντινο Ήματο, υποσχέθηκε να δημοσιευεί στα πρακτικά του συνεδρίου σημαντικά έργα και αξέλογα ευρήματα της τριετίας 1969-71, σπάτες έφερος Αρχαιολόγων της περιοχής. Ο Ι. Παπαστόλου (-Η ανασκαφή του Θέρμου-) έδωσε πολλά σποχεία για τις παλιές ανασκαφές (Γ. Σωτηρίδη, Κ. Ρωμαίου) στο Θέρμο, τα προβλήματα ερμηνείας και χρονολόγησης των διαφόρων κτηρίων και την πρόοδος των νέων ανασκαφών που η Αρχαιολογική Εταιρεία εκτελεί εκεί υπό τη διεύθυνση της. Η ανακοίνωση της Παρ. Παλαιοπόντου (-Οι μετόπες του ναού του Θέρμου Απόλλωνας-) δεν περιέχει κάποια νέα στοιχεία σχετικά με τις από μακρύ γνωστές γραπτές αρχαικές μετόπες του Θέρμου. Η Χρ. Τριμβάσ-Σουζών (-Κορινθίας Λατρέες στην Ήπειρο και Αιγαίολασκαρνανία-) παρουσίασε κυρίως πτήλινα ειδώλια της Καλύμνους, και άμισα της Κέρκυρας, του Επικού, της Κορίνθου και της Απόλλωνας, όλα κορινθιακού τύπου, που δείχνουν την επίδραση της Κορίνθου στις λατρείες της περιοχής. Λατρευτική σημασία (πρέπει, Κορινθίουν αντρών) έχουν και ειδωλία σε κύκλων χορό. Νυμφέν, από την Απόλλωνια, Κορίνθιοι Κέρκυρα και Λευκάδα. Ο Λ. Κολωνᾶς (-Αρχαϊκό ιερό στο Παλλήνευτρο Σπάτας -Αιγαίολασκαρνανία-) παρουσίασε τα πρώτα στοιχεία από την ανασκαφή (230 τ.μ.) ενός ιερού αγριτοκράτου που λειτουργούσε από τα μέσα του ήδη μέχρι τα τέλη του 4ου αι. π.Χ. Εκατοντάδες είναι τα αναθημάτα κυρίως πτήλινα ειδώλια και μικύλια αγγεία. Ενδιαφέροντας παρουσιάζει κανονικός φωματίθιδος κολυμένος με καλύκεσθεν εριμβρόμορφο κρατήρα και τρία πινάκια. Πολλά στοιχεία ψηλώματος το αρχαϊκό ιερό στη Χρυσούπολη Τριχωνίδες. Ο Π. Πάντος (-Οι δημόσιες αιτωλικές σφραγίδες κατά τους ελληνιστικούς χρόνους-) διέκρινε τρεις σμήνες σφραγίδων που ταυτίζονται, ασφαλώς, είτε με πιθανότητα, στο αρχείο των στρατηγών Αγήτα και Λοχαγού στην Καλλίπολη, μοναδικής αυτών την πηγή των γνωστών μας. Στην πρώτη σμήνη αντηκούν οι σφραγίδες των επινούμων αρχόντων της Αιτωλικής Συμπολιτείας, στη δεύτερη σφραγίδες των της αιτωλοπολίτειας, καθώς και ομόσπουδων εξαρτημένων από τα ομοιοποιητικά αρχές και τέλος στην τρίτη δημόσιες σφραγίδες των αιτωλικών πόλεων.

Ο Ν. Μακρινόντης αποήμισε «παραποταμίους αρχαιών οικισμών στην κοιλάδα των ποταμών Ευρώπη, Κοτόπολη και Πόριρρη Ναυπάκτου». Ο Ν. Τριψιώνας απαρίθμησε και κατέταξε κατά εποχής, τους «αρχαιών οικισμών της επαρχίας Ναυπάκτου». Ο Γ. Σταθόπουλος περιέγραψε τις ελληνιστικές και ρωμαϊκές αρχαιότητες που επελήφθησαν στην περιοχή του χωριού Παλλήνευτρο Ναυπάκτου. Ο Ν. Φαράκλας (-Τοπογραφικά προβλήματα της αρχαικής Ακαρνανίας-) τοποθέτησε το ζάλιον, κώμη και φρούριο, μάλλον, παρά πόλη, στο

φρούριο του Αγίου Γεωργίου, κοντά στην ανατολική πλευρά του νοτιού άκρου της διώρυγας της Λευκόδεις. Η Λ. Καράλη-Πλανακοπούλου τόνισε την ανάγκη και σημασία της μαλακολογικής έρευνας των αρχαίων οικισμών και στην περιοχή της Αιγαίολασκαρνανίας μελλοντικώς. Σε κοντή ανακοίνωση ο Σ. Παπαγεωργίου-Σ. Στερεός έσπεισαν τις διασυνδέσεις αρχαιολογικής ερευνής με τη μεταβολή του παρακτικού αναγλύφου και τη σεισμική δραστηριότητα στη ΒΔ Ελλάδας.

(Στην ενότητα «Βιβλιογραφία και μεταβαλντίνοι χρόνοι» ο Α. Γ. Κ. Σαββίδης διέγραψε την ιστορία του Ναυπάκτου από τα πρωτότυπα χρόνια ως την οινομασίαν κατάστηση του 1499. Οι Σ. Ν. Τριψιώνας, Ε. παρούσιαν και Τ. Μανιάτη-Κοκκίνη είχαν ως θέμα τον επισκόπιο Ναυπάκτου ίωνινη Απόκαιρου, και η Μ. Καταρροπούλου την κατάσταση στην Αιγαίολασκαρνανία κατά τα μέσα του 14ου αι. Ο Β. Κατσαρός παρουσίασε την τοπογραφία της καλύβας του πιστώματος Αχελώου· και στη Γ. Η. Παπατρέχους τα «βιβλιογνώμονα κατά την Εποχή του Ξερούμερου και τη στρατηγική τους σημασία». Ο Κ. Τριανταφύλλης περιέγραψε «Το φρούριο «Βρυμώδιο» στην Βενετική Ναυπάκτια»· ως συμβόλη του στη μελέτη των παραποταμών σχηματωμένων, η Γ. Παπαϊωάννου την Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως Σωτήρος Χρυσούβου Ναυπάκτιας και το ξαρδολαμπτόπολος το μοναστήρι της Παναγίας Αγκελώντας· την Εργάτη δύο λωραρίων της Μακεδονίας στη Μονή Φωτειών Αιτωλίας· ήταν το θέμα της Α. Τούρτα.

Στην ενότητα «Νέότερες Ελληνισμοίς» έγιναν διαφορετικοί ιστορικές ανακοινώσεις, μόνο δε μια, του Κ. Σ. Παπαϊωάννου, ασχολήθηκε με την παραδοσιακή αγροτική αρχιτεκτονική της Αιγαίολασκαρνανίας.

Το έργο δύο λωραρίων της Μακεδονίας στη Μονή Φωτειών Αιτωλίας· ήταν το θέμα της Α. Τούρτα.

Στην ενότητα «Νέότερες Ελληνισμοίς» έγιναν διαφορετικοί ιστορικές ανακοινώσεις, μόνο δε μια, του Κ. Σ. Παπαϊωάννου, ασχολήθηκε με την παραδοσιακή αγροτική αρχιτεκτονική της Αιγαίολασκαρνανίας.

Την ενότητα «Προστασία - αξιοποίηση μνημείων» τρεις ανακοινώσεις (Β. Ροντήπη- Δ. Χρυσόπουλος, Α. Πορτελάνος) ασχολήθηκαν με θέματα γενική της κεραμικής, των μηφύσων και των καταγραφών ενός αρχείου μνημείων.

Ο Γ. Χουσιούζηδης σε μία ανακοίνωση ότι «Μία πρόταση για ένα αρχαιολογικό ιουνιού δάλου τουπού»- που τη χαρακτήρισε «πολιτική», αφού χαρακτήρισε τα ελληνικά μουσεία «ελλεκτικές αποθήκης υρών πραγμάτων ασφαρών προγόνων» προχώρησε στην πρόταση του να προσθέτει καινονικός χαρτόκιτος στα νέα μουσεία. Ο Δ. Δεληγιάννης έγινε την κατόπιν παραπομπήσης ερευνών «Αναμορφωση και Δημιουργία Μουσείων με βάση τις πολιτικές ιδιοτερότητες κατά περιφέρεια, νομό και πόλη».

Ο Κ. Πατρώνης ασχολήθηκε με την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής στο Αγρίνιο και τη Γ. Αλεξόπουλος με την κρατική παρέμβαση προστασίας των μνημείων στην Αιγαίολασκαρνανία, μέσω των αισθημάτων των μουσείων, των κηρυξέων κλπ. Οι δύο τελευ-

ταίοι αιμάλητες τάραδαν λίγα τα νερά επιστραμμόντας μια καταστροφή προ δεκαετίας τη δεύτερη του ΥΠΠΟ. επι υπουργίας Γ. Πλαττα (Δ. Τριανταφύλλουπολί), «Ο πολαιός ναός του Αγίου Δημητρίου Ναυπάκτου μια τυπική περίπτωση για τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας στο πρόβλημα της διατήρησης της παραδόσης»- και επαπειλουμένες καταστροφές τωρα διαφόρων ωμανιών μνημείων (Δ. Κωνσταντίνος). «Προβλήματα προστασίας, έρευνας και αναδείξεις των διαζεντρικών μνημείων της Αιγαίολασκαρνανίας».

Το συνέδριο έκλεισε με κείμενο της Ιστορικής και Αρχαιολογικής Εταιρείας Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, στο οποίο συνομιζόνται οι προοπτικές και η αμφιβολία των αρχαιοτήτων της Αιγαίολασκαρνανίας στην ανάπτυξη Γενικώς, και Αρχαιολογικό και Ιστορικό Συνέδριο Αιγαίολασκαρνανίας έδωσαν την ευκαρία να γίνει μία απόταμη της σημερινής πετρώματος των αιτωλικών και αιαρνανίκων οπουδών, όπου ανακοινώθηκαν πρόσφατα ευρήματα που έργασαν, και να τονιστούν τα πολλά προβλήματα. Η συμμετοχή και κάποιων έργων επιτόπιων που ασχολούνται με την Αιτωλία στην ένα προσέχει συνέδριο, όταν καταστούσε την εικόνα, ποτεύουμε, πλήρεστερη.

Π. Α. Πάντος

Ζωντανό μουσείο μεταλλευτικής το λαύριο

-Εκπονείται πρόγραμμα καταγραφής προσατούσιας και αξιοποίησης της βιομηχανικής κληρονομιάς του Λαύριου, αυτού του διαχρονικά ιδιωτικού μουσείου μεταλλευτικής από την αρχαιότητα ως τώρα, που είναι μοναδικό στον κόσμο·

Αυτά τόνισε η υπουργός Πολιτισμού κ. Μελίνα Μερκούρη στην ομιλία της στο τρίτη μέρος διεθνώς συμπόσιου «Βιομηχανική αρχαιολογία - βιομηχανικό πολιτισμός» (14-15/6/11/17/18/1888).

Επίσης, εκπονείται πρόγραμμα στην ομιλία της πρόταση για τη βιομηχανική φωτιστική της πόλης – την πραγματική φωτισμούς μέσω αυτά τα εγκαταλεγμένα βιομηχανικά κτίρια. Ένα πρώτο δείγμα αυτού του προγράμματος είναι το ενδιαφέρον του ΥΠΠΟ. για την αξιοποίηση του παλιού εργοστασίου της ΔΕΗ στο Νέο Φάληρο.

Επίσης, απόντησε στην ομιλία της υπουργού, μεταξύ άλλων, υπογραμμίζονται:

— Το ΥΠΠΟ., στο οποίο λειτουργεί η ήδη ομάδα εργασίας βιομηχανικής αρχαιολογίας, στη δεύτερη Λαϊκού Πολιτισμού και Νεοτέρων Μνημείων, για να κάνει γνωστό το θέμα αυτό έχει συντάξει ενημερωτικό φύλλαδιο, το οποίο αποτελείται στην ενημέρωση όλων των φορέων της πόλεως, δημόσιων και ιδιωτικών. Αποτελεί ένα μνημόνιο ενδιαφέροντος του Υπουργείου, που στοχεύει να εντάξει τη βιομηχανική αρχαιολογία στη γενικότερη πολιτική προστασίας

αρχαιολογικά

της εθνικής κληρονομίας. Το έντυπο αυτό θα συνδεύεται από καρτέλα καταγραφής, που θα δηγυγησε στη δημιουργία μιας διομήχανης τοπογραφίας του ελληνικού χώρου.

Τα λαογραφικά μουσεία στην Ελλάδα: μορφές

«Λαογραφικά μουσεία στην Ελλάδα — μορφές, εξέλιξη, προσποτικές», ήταν ο τίτλος τριήμερου συμποσίου, το οποίο έγινε στην αίθουσα διεθνών εκδηλώσεων του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.

Το συμπόσιο οργανώθηκε με την ευκαρία της συμπλήρωσης 70 χρόνων από την ίδρυση του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.

ΒΙΒΛΙΑ

Εύρυτανια: Αρχαία ιστορία και θύρλος

Ένας μικρός Νομός της Δυτ. Στερεάς Ελλάδας, η Εύρυτανια που δεν απέχει από την Αθήνα, παρά μόνον 29 χιλιόμετρα, με πρωτεύουσα το Καρπενήσι.

Ένας ορεινός Νομός με πονηρή βουνά, με απότομες και απεριγόρεττες σε ομραφία μεγαλόπετρες κοιλάδες κι απέραντους οικουμενώπολες ελατιδές. Το 53% της ευρυτανικής γης έχει υψηλότερο πάνω από 1.000 μ. Είναι ο πο δασωμένος χώρος της πατρίδας μας που ποσοτικά δισ-ωσητες 50% έναντι 19% μέσων ποσοτικής της υπόλοιπης χώρας μας. Για αυτού κι αξέζει να γίνει αυτός ο τόπος στην προσέχεις μελλον, το Εθνικό μας Πάρκο! Η Εύρυτανια πρέπει να πρωτοκατητήσει από τη νεολαίκη εποχή. Κι αργούτες, στη Θεσσαλία, εγκαταστάθηκαν στην αρχή στο δερές τημένης της Αιτωλίας γύρω από τον παραπόταμο Ινάρχο και αιγάλιον επεκτάνοντας και στο χώρο της πτυμένης Εύρυτανιας, αφού έδωσαν την αφομοώση των άλλων μικροφύλων που προηγήθησαν εκεί. Ετοι, από τότε, οι μικροφύλες που αφομοώθηκαν στο πέρασμα του χρόνου με τους Πατρακούσους, αποτέλεσαν τους μόνιμους αλλά και αιγαλιές κατοίκους αυτού του τόπου ως τους ιστορικούς ρύχους. Δεν εώστε σε θέση σημερά να γνωρίζουμε σε δειθαρότητα πώς ονόμασαν εποτούι στοι πρώτοι κάποιοι τους ορεινούς αυτούς που τους φιλοξένησαν. Θεωρώμενος όμως σημαντική την πληροφορία που με παρέχει ο μεγάλος αρχαίος τραγικός ποιητής Σοφοκλής, στις «ΤΡΑΧΙΝΙΕΣ», ο οποίος με το στόμα του Λίχα μπροστά σ' άλλους πολλούς όπου μπροστέρουν να μαρτυρήσουν ότι για την κόρη επούτην (την λόη), ο Ηρακλής τον Εύρυτον έχει ασκοτώσει

θνητούς της συμφοράς του αιτία». (μετάφρ. Α. Καμπανή) και να δεχτούμε πώς η Εύρυτανια πριν αλλά και κατά την εποχή του Ευρύτου και μέχρι τον «κουρσεύει» της από τον Ηρακλή και το θάνατο του Ευρύτου, ονομάσταν «Εύρυτεια».

Εύρυτος, ο γενέραρχος των Ευρυτάνων Σύμφωνα με τις μαρτυρίες πολλών αρχαίων γνωγραφέων που αναφέρονται στην πρωτοβική και μυθική περίοδο, ο πρώτος βασιλιάς αυτού του τόπου ήταν ο Ερυρτος. Ο Εύρυτος υπήρξε για τους βασιλιάδες της Δρυτώπειας Μελανέων και της Οιχαλίας. Ήδησε το βασιλείο του στην «Εύρυτεια» εννιόντας όλες τις μικροφύλες, κάνοντας πρωτεύουσα του βασιλείου της Οιχαλίας. Υπέρει πάριτος χειριστής του τόπου και ταν τον Απολόδωρο (2.4.9), έμειψε και το μυθικό ήρωα Ηρακλή να τοξεύει. Ο Όμηρος (ΟΔ. Θ224), με διεύλυνση τη φήμη αυτού του βασιλιά της Οιχαλίας λέει ως «Μέγαν Εύρυτον» κι ο φονευτής της τεθεὶς Απόλλωνα επειδή ήθελε να παραβεί μαζί του στον αγώνα του τόξου ...». Ο Εύρυτος από την Οιχαλία, όπου στα τοξά επέλευται και με τους αδενατούς:

«Όπεν ο μέγας Εύρυτος τον χάρον είδε νέός εκείνον έβαθνάτων ο Φοίβος αργιαμένος δύτι τον επροκάλεσε στου τόξου τον αγώνα». (Μετέρη Ιάν Πολύλα, 1932).

Πρέπει όμως να θεωρήσουμε ότι πιθανόν ότι ο Εύρυτος φονεύθηκε από τον Ηρακλή, εγκαταλεμένος από τον αδάντονο Απόλλωνα, επειδή έθεσε τον εαυτόν του υπεράνω αυτού και τον προκάλεσε σε μονομαχία. Στο θιβόλι μας «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ», αρχαία ιστορία και θύρλος», που εκδόθηκε το 1987, αναφέρομενοι πάντα έχουμε τη μαρτυρία του Απολόδωρου (2.6.1), ότι ο Εύρυτος είχε προκρηψεί αγνοείς τόξου με την υπόσχεση να δωσεις ως έπωπον στο νικητή την κόρη του λόην. Στους αγώνες αυτούς νίκησε ο Ηρακλής, αλλά ο Εύρυτος φονεύθηκε απ' τον εξαργιασμένο πλέον Ηρακλή, αλλά και η Οιχαλία καταστράφηκε ολοσχέρες. Πολλοί από τους αρχαίους συγγραφείς ασχολήθηκαν με το μύθο αυτό. Ας αναφέρουμε σε άλλο μόνο το Σοφοκλής ο οποίος στις «ΤΡΑΧΙΝΙΕΣ», με το οπόια του Άγγελος, λέει προς τη Δημάσειρα, (σε μετάφραση Α. Καμπανή):

«Έχω ακουσμένα από το στόμα εγώ του Λίχα μπροστά σ' άλλους πολλούς όπου μπροστέρουν να μαρτυρήσουν ότι για την κόρη επούτην (την λόη), ο Ηρακλής τον Εύρυτον έχει ασκοτώσει

κι' εκούρσεψε της Οιχαλίας τα ψηλά κάστρα».

Δημήτρης Φαλής

Ιστορία της Αρχαίας Εύβοιας

Επαμ. Α. Βρανόπουλος

Αθήνα 1987.

Η ιστορία της Αρχαίας Εύβοιας καλύπτει την περίοδο από τους προϊστορικούς χρόνους ως και τη Ρωμαϊκή περίοδο. Αντλώντας από ευθείες από τις αρχαίες πηγές - αρχαίους συγγραφείς, ευβοϊκές και άλλες επιγραφές, νομίσματα και ορχαιολογικά ευρήματα - έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κέντρο στην ευρύδική αλλά και γενικότερο στην ελληνική θιβαλογραφία και να φέρει από φως πολλά ιστορικά γεγονότα, στοιχεία και συμμερόσατα, που παρέμεναν εντελώς άγνωστα ως τώρα. Σημαντικό είναι και το κεφάλαιο που παρουσιάζει την πολιτισμική συμβολή της αρχαίας Εύβοιας και τη συνεισφορά της σεν γένει στον Ευρωπαϊκό πολιτισμό μέσω των αποικιών της στη Δυσην. Άλλο ενδιαφέρον γνωρισματικό της ιστορίας της αρχαίας Εύβοιας είναι ότι τα γεγονότα, τα σχετικά με την ιστορία του νησιού, δεν παρουσιάζουν μεμονωμένα μέσα στα στενά πλαισία μιας τοπικής ιστορίας, αλλά σε σχέση και εξάρτηση με τη γενικότερη πολιτική και πολιτιστική ιστορία του όλου ελλαδικού χώρου, ενώ ταυτόχρονα προβλέπονται ζωντανά τη συμβολή της Εύβοιας στην πολιτικοκοινωνική εξέλιξη του αρχαίου κόσμου. Αποκαθίστανται επίσης λάθη που έχουν δει το φως, σχετικά με την ιστορία της Αρχαίας Εύβοιας. Το κείμενο των βιβλίων συνδεύεται από ενδιαφέρουσας φωτογραφίες (Σελ. 250, εικόνες 80, χάρτες, διαγράμματα).

Εισαγωγή στο έργο του αρχιτέκτονα Σωτηρίου I.

Μαγιάση

Νίκος Θ. Χολέβας

Ε.Μ.Π. Αθήνα 1987.

Πρόκειται για αποκαλύψιμη! Ξεχασμένος από τους συγχρόνους του, άγνωστος στους νεότερους, ο Σ. Μαγιάσης πιετερέσημαντη προσωπικότητα με πλουσία πλυντηρισμαντή δημιουργία.

«Η ιστορία της νεότερης ελληνικής αρχιτεκτονικής παραμένει ακόμη ένας τομέας βασικού ανεξερευνητός. Η παραγωγή του αρχιτεκτονικού έργου, οι κοινωνικοπολιτικές αλλά και οι μορφές των πρωταγωνιστών αρχιτεκτόνων που έπονται της πρώτης γενεάς εκείνων που έδρασαν κατά την ουσιώδη περίοδο, δεν έχουν ακόμη μελετηθεί σε βάθος».

...«Οι αρχιτέκτονες των πρώτων δεκαετιών του αιώνα αποτελούν και την «ομάδα» μέσω στην οποία εντάσσεται χρονικά και ο Σωτ. Μαγιάσης (1894-1966). Ο Μα-

αρχαιολογικά

γιάσπης οπουδάζει αρχιτεκτονική στο Παρίσι και ποινίνει το διπλώμα του ακρίβως τη χρονιά της Μικρασιατικής καταστροφής. Εν τω μεταξύ γίνεται δεκτός για οπουδές εξεδίκευσης από την Εcole des Hautes Etudes Urbaines για να παρακολουθήσει τα μαθήματα: «Εξέλιξης των πόλεων» και «Πολεοδομικής τέχνης». Το 1922 επιστρέψει στην Ελλάδα, όπου και εγκαταστάται μόνιμα στην Αθήνα έξασκωντας εκτός της επαγγελματικής του παραδοσιακής πολιτιστικής της Αθήνας, την επαγγελματική συγχρόνης με την ενασχόλησή του στην εργασία του διαμορφωτή των κληρονομιών και επίπλων πολιτειών που κληρονομεί από τον πατέρα του Ι. Μαγιώτη, πασίγνωστο και ταλαντούχο επιπλοπό. Ασχολείται με πολές μελέτες μεγάλων έργων, πολλές από τις οποίες σε συνεργασία με τον συγγραφτή του αρχιτέκτονα και Καθηγητή στο Ε.Μ.Π. Αλέξανδρο Νικολαΐδην. Ο Σωτ. Μαγιώτης - όπως και ο Αλ. Νικολαΐδης - υπέρει αντιπροσωπευτικός αρχιτέκτονας της ρυθμολογικής παραδόσεως των διδαγμάτων της Βενετίας Αρτ. και του ίδιου λαϊκού του ιστοριού στην αρχιτεκτονική μέσω από ένα κοινωνολιτικό πλαισίο δράσης. Πειραιώμενος στα διαδίκτυα του αρχές δεν ακολούθησε ποτέ συνειδήση τους «μοντέρνους» του Μεσοπολέμου, την «ομάδα-δηλαδή της νεοελληνικής πρωτοπορίας της εποχής», μενόντας πιατές μέχρι τέλους στις παραδόσεις μιας τυπικά δυτικοευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής, μιας αρχιτεκτονικής που θα μπορούσε να ονομάσουμε «ακαδημαϊκή», χωρίς όμως και αυτό πολλές φορές να τον δεμενεί σε τελικές μορφικές πειρίγες». Μελετώντας το έργο του αρχιτέκτονα Σωτ. Μαγιώτη και ερευνώντας ποτά κοντά το σύνολο της διπλαιορύνσης, που δεν μπορούσε παρά να διατυπώσουμε την παραπάνω βασική διατύπωση. Από το σύνολο του αρχιτεκτονικού του έργου που απήτη τη στήνη απαρτίζει τον συγκ ο του Αρχείου Σωτ. Μαγιώτη αλλά και από αρχιτεκτονικό έργα που έγινε δυνατή η απόδοση τους σε αυτόν και των οποίων τα σχέδια δεν υπάρχουν στο ορείχο, ελάχιστα κτίρια διασώζονται σήμερα - από όσα τελικά κατασκευάστηκαν - και ακόμη ελαχιστότερα σε καλή κατάσταση διατηρήστηκαν. Το παρόπλυν γεγονός δείχνει και τη γενικότερη πολιτική και πρακτική που ισχούσαν στην Ελλάδα κατά την μεταπολεμική περίοδο και που δυντύχως δεν σταμάτησαν ως μέχρι τις μέρες μας. Προκειται για το τραγικό γεγονός του σταδιακού ανανιώματος της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς μεταξύ από την βραδοκοπική πλαίσιο των χρήσεων γης». Νομίζουμε πώς τα σύνοτα αυτά αποστολήματα πείθουν τον αναγνώστα για την ποιότητα και τη σημασία της δουλειώς που έγινε από τον Ν. Χ. στα πλαίσια πλαισίων που έγινε από τον Ν. Χ. στα πλαίσια πλαισίων.

Ο αρχιτέκτων Βασίλης Γ. Τσαγρής (1882-1941)

Νίκος Θ. Χολέθας

Θέματα Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής 2 - Αθήνα 1987.

«Πρόκειται για μονογραφική μελέτη γύρω από μια σημαντική μορφή που έδρασε στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Πράγματος το έργο του Βασιλή Γ. Τσαγρή (1882-1941) συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων που σφράγισαν την αρχιτεκτονική - κύρια της πρωτεύουσας - την εικοσαετία 1920-1940, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση του συγκεκριμένου κινήτου περιβάλλοντος της εποχής. Η φυσιογνωμία του Β. Τσαγρή και το αρχιτεκτονικό του έργο έχει ανησυχηθεί σχεδόν από τη βιβλιογραφία μέχρι σημερανα και την ιστορία της Ελλάδας από την έναστρη προστροφή του στην πρωτεύουσα καθώς και την αποτελεστική του συνειδητική πορεία στην αρχιτεκτονική της πρωτεύουσας. Σήμερανουμε ακόμη από το Τσαγρή ιστορία της πρωτεύουσας στην ιδέα των προκατασκευασμένων κτιρίων!

Μετέωρα - Τα μοναστήρια και η ιστορία τους

Νίκος Νικονάνδος

Εκδ. Μοντάνη, Αθήνα 1987.

Πρόκειται για εικονογραφημένο οδηγό των Μετέωρων. Με συνοδευτικό ωραιο κείμενο αποτελεί ωραία γνωμική με τον θόρούς του.

Dictionnaire encyclopédique de l' architecture moderne et contemporaine

V. M. Lampugnani

εκδ. Ph. Sers, Paris 1987.

Mesure pour mesure - Architecture et philosophie

Ekd. C.C.I. Paris 1987

Monumenta historique

Ekd. Caisse Nat. des Monuments historiques et des sites.

Στα κεφάλαια με τίτλο «Στην ακτινοβολία της Σαλαμίνας» η συγγραφέας σκιαγραφεί την πρωτεύοτητα του Ευριπίδη στα πλαίσια στης αθηναϊκής κοινωνίας που του δου αι πτ.: Ακονίνθες, εσωτεροφρή κλπ. αλλά συγχρόνως επαναστατικά δημιουργικός. Μαθήτης της φιλόσοφου Αναζόρα, υπήρξε προδρομικός στη σκέψη και στην εκφραση. Το κεφάλαιο «Στην υπηρεσία της πατρίδας, ονειρουπλούσας για τη Μελτζούμην» δινέται «από σκηνής» εικόνα του Ευριπίδη, που μετά από το έργο του περνούντα τη μηνύματα θεών (Ηρακλής 1345) ενώ αργότερα θα φτάσει τα «ποι· εἰδοί, οὐκ εἰσι·» (Απότ. 286, α.311).

Στο κεφάλαιο «Ο ανύπτωτος είναι το μέτρο όλων των πραγμάτων», γίνεται ανάλυση του ύμους του Ε. και η σύγκριση του με τους άλλους τραγικούς. Στο κεφάλαιο «Οι αινίστας του διαφωτισμού» αναλύεται η πρωτοπαραγή στάση του Ε. και η θέση του για το ρόλο της γυναικος (Μήδεια).

Πιο κάτω, με τίτλο «Η δύση του χρυσού

χει εισιτηρησιες από τις οποίες ορισμένες δεν έφευγουν από την αναδίπλωση και τον αποκρυφισμό ειδικών που αδύνατουν - παρά το δηλωμένο οικοπό της έκδοσης - να προχωρήσουν σε μιαν ουσιαστική εκλαίκευση των θεμάτων και της ιδιαίτερης σκέψης τους;

Τέλος, δεν είναι δικόνος να μνημονεύσουμε την επιτελερηπτική «Monuments historiques», που εκδίδεται από το 1936, εδ φορές το χρόνο, με θέματα που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά και φυσικά, την αρχιτεκτονική, από την «Caisse nationale des monuments historiques et des sites» (Hôtel Sully, 62, rue Saint-Antoine, 75004, Paris).

B. K. Διωρούνης

Ευριπίδης Τατιάνα Γκοντασαρόβα

Εκδ. Μοντάνη Γκέρδαρια, Μόσχα 1988.

Από τις εκδόσεις Μοντάνη Γκέρδαρια εκδόθηκε, στη αερά «Η δύση επιφανών ανδρών», στα τέλη του 1987, στο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ της T. Γκοντασαρόβα. Η σειρά αυτή (Ζεύς Ζαμετατελίνη Λιουστέντι) που ίδρυσε το 1933 ο Αλέξης Μαζιμόβιτς Γκόρκι, έχει παρουσιασθεί μέχρι σήμερα πάνω από 650 τίτλους. Ανάμεσα σ' αυτούς πολλοί αφορούν πρωκτήτης της Ελλάδας της αρχισοτάσσης καθώς και της σύγχρονης εποχής (Περιλόγιο, Μπελογιάννη κ.α.).

Η μελέτη αυτή για τον Ευριπίδη αποτελείται από 10 κεφάλαια και βιβλιογραφικό παρόρτυμα.

Στα κεφάλαια με τίτλο «Στην ακτινοβολία της Σαλαμίνας» η συγγραφέας σκιαγραφεί την πρωτεύοτητα του Ευριπίδη στα πλαίσια στης αθηναϊκής κοινωνίας που του δου αι πτ.: Ακονίνθες, εσωτεροφρή κλπ. αλλά συγχρόνως επαναστατικά δημιουργικός. Μαθήτης της φιλόσοφου Αναζόρα, υπήρξε προδρομικός στη σκέψη και στην εκφραση. Το κεφάλαιο «Στην υπηρεσία της Μελτζούμην» δινέται «από σκηνής» εικόνα του Ευριπίδη, που μετά από το έργο του περνούντα τη μηνύματα θεών (Ηρακλής 1345) ενώ αργότερα θα φτάσει τα «ποι· εἰδοί, οὐκ εἰσι·» (Απότ. 286, α.311).

Στο κεφάλαιο «Ο ανύπτωτος είναι το μέτρο όλων των πραγμάτων», γίνεται ανάλυση του ύμους του Ε. και η σύγκριση του με τους άλλους τραγικούς.

αρχαιολογικά

αιώνα», δίνεται η κρίση και οι λόγοι που τη δημιουργήσαν, μετά από την εκπληκτική άνθιση του χρυσού αώνα.

Στη συνέχεια, με τίτλο «Στην κυριαρχία του Ήρη» ο Γκρ αναλύει το έργο του Ε. σε συνδυασμό με την Πελοποννησιακό πόλεμο και δίνει τη στάση και τη φιλοσοφία του τραγικού στο «Συντριψμένος από τη λύπη» (Ικέτιδες).

«Ο ισχυρόνυμον και πικραμένος ακλάδος της Μεταύρωσης» είναι το κεφάλαιο στο οποίο γίνεται πλατιά ανάλυση των τελευταίων έργων του Έυριπιδη (Ηλέκτρα, Ηλένη κλπ.) και συζητούνται οι νεωτερισμοί του.

Το βιβλίο τελειώνει με το κεφάλαιο «Τα τελευταία χρόνια στην Αθήνα», το 408 με τον «Ορέστη» και την αναχώρηση του Ε. από την Αθήνα, το θάνατο του στη Μακεδονία και τη δικαϊωση των από τους ίδιους Αθηναίους.

Τέλος, στον επίλογο, η Τ. Γκ. υπογραμμίζει την επίδραση που έχει ο Ε. στην τέχνη των μετέπειτα περιόδων μεχρι το μορφωτικό του 19ου αι. μ.Χ.

Γ.Βελλάς

Υφηγητής στο Παν/μιο του Βορωνέζ

Υπάτη, 17-19

Περ. «Του Συνέδρου Υπατών»

Αθήνα 1988

Κυκλοφόρησε το τ. 17-19 του περιοδικού Υπάτη. Σ. αυτό, εκτός από τα άλλα άρθρα και μελέτες, διαθέσιμους και: Δ. Γοντής, «Η Βυζαντινή Υπάτη», μελέτη 35 αελίδων που σκιαγραφερά άριστα την ιστορία της Υπάτης που στη βυζαντινή περίοδο υπήρξε εξοսός σημαντικής ήπιας και στην αρχαιότητα από όχι ποτέ σημαντική. Βασ. Λαμπάτου, «Παραδοσιακό-Δημητικό Τραγούδι», όπου γίνονται προστάσεις για τη διάσωση του δημοτικού μας τραγουδιού. Γ. Ρουσά, «Πόροι και δρύσες της Υπάτης», όπου αναφέρεται το «τάσιμα της δρύσης».

Φωνογράφος

Εκδ. Χορώδια Τριπόλεως
Τρίπολη 1988 (30 Μαρτ.-Απρ. 4ο Μάιος-Ιούνιον.)

Στο διηγματικό περιοδικό που εκδίδει η Χορώδια Τριπόλεως, μεταξύ των πολύ καλών άρθρων σχετικών με τη μουσική, βρίσκουμε και μερικά αρχαιολογικού περιεχόμενού όπως (τ. 3). Μικρό σχόλιο στα Αρκαδικά του Παυασίου ή την παρουσίαση της Παιάνιας Επισκοπής με τις τοιχογραφίες του Αγίου Αστεριάδη (που είχανε πρωτοπαρουσιάσει στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ της Εβδ. 1984) ή ακόμα (τ. 4). Η έπαυλη του Ηρώδη, το Αττικόν στη Λουκού Κυνουριάς-Αρκαδίας,

Σύναξη

Τριμηνιαία Εκδίσια απουδήσης στην Ορθοδοξία τ. 23, Ιούλ.-Σεπτ. 1987

Στο 23ο τεύχος της «Σύναξης» που κυκλοφόρησε στις αρχές Δικευμέρου, διερευνάται σε βάθος η σχέση Εκκλησίας και νεοελληνικού κράτους. Στα κείμενα που δημοσιεύονται, ο π.Γ. Μεταλλήνος εξαρτάται στη διάσταση που έχει ο Βρούσος του Αυτοκεφαλίου στη νεοτερή Ελλάδα, ο π.Κ. Γιαπαδούπουλος τη σήμαση του Αυτοδιοίκητου κατά το λόγο των Πατέρων, ο π.Β. Θερμός τη σχέση εξουσίας και διακονίας, ο π.Μ. Καρδαμάκης σχολαζεί εκκλησιαλογικά τα περι έκκλησιστική περιοίας, ο π.Ο. Παπαδανασίου επιχειρεί ιστορική και θεολογική διερεύνηση στο ίδιο θέμα και ο Σ.Η. Λιαρής βέτει ζήτημα αυτοκριτικής από πλευράς Εκκλησίας.

Τ. 24, Οκτ.-Δεκ. 1987.
Στο 24ο τεύχος του ίδιου αυτού περιοδικού που είναι αφιερωμένο στην «Τελετουργία της εικόνας στην Ορθοδοξή παράδοση και τον σύγχρονο κόσμο» διαβάζουμε: Από την πρωτογραφία στην εικόνα (Π.Σ. Σταύλης), Ο λόγος του Θεού και η εικόνα (Κ. Ξυνόπουλος), Η νεοελληνική εκκλησιαστική ψωμαρική (Ν. Ζιας), Η αγιογραφία Μημόνη ή δημωριγνία (Φ. Διβέρης), Νέοι ψωμάρια στη χώρα της αγιογραφίας (Π.Σ. Σταύλης) και άλλα πολύ ενδιαφέροντα θέματα.

Η αξιοποίηση της Αρχιτεκτονικής και της Πολεοδομίας στην ανάπτυξη του τόπου.

Θ. Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο, Αθήνα 1988.

Κυκλοφόρησαν τα πρακτικά του Θ. Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου (Αθήνα 15-18 Ιουνίου 1988, Στάδιο Εργητών και Φυλίας). Σε πέντε ενότητες εξετάστηκαν θέματα: 1) Αρχιτεκτονικής ανωγείας, 2) Δημόσιου τομέα και αρχιτεκτονικής ψωμαριάς, 3) Χωρατάξιου-Πολεοδομικού Σχεδιασμού και της εφαρμογής του, 4) Κοινωνικής Κατοικίας και τέλος 5) οι σύγχρονες τάσεις της αρχιτεκτονικής και οι ελλήνων αρχιτέκτονες. Αν και η περίοδος που αποχλήστηκε τους συνέδρους δεν εμπίπτει στο χώρο της Αρχαιολογίας, παρ όλα αυτά η παιδεία του κοινού (και των αρχιτεκτονών), η οιδιότητα παραδοσιακών αρχιτεκτονικών δημιουργιών ή ακόμα η διαμόρφωση των απότομων μέσω από τη σωστή επιπλέονση ενδιαφέρουν τον καθένα μας (βλ. Συνέδριο).

Αμφιδρόμια

Χριστίνα Φίλη

Εκδ. Σμήλη, Αθήνα 1987

Στο βιβλίο αυτό που περιέχει 14 δοκίμια της Χ.Φ. με «παραλλήλες αναζητήσεις επιστήμης και τέχνης», επάνω σε διάφορα

θέματα τα οποία η συγγραφέας χειρίζεται με λιτότητα, γνώση και χάρη, βρίσκουμε και δύο κείμενα που ενδιαφέρουν το περιόδικό μας: «Τέχνη και γεωμετρία: Δύο παραλλήλες αναζητήσεις» και «Καινούργιες δομές και μαθηματικά». Στο πρώτο, η Χ.Φ. ανατρέχει στις απαρχές της «τέχνης» (τέχνη σπηλιών) και της γεωμετρίας (αιγυπτιακή) τις οποίες παρακολουθεί στην ανάπτυξη τους για να οπιμωθεί: «Το χρέος του καλλιτεχνή, όπως και του επιστήμονα, συγκλίνει προς τον ίδιο στόχο, να πληριάσουν και να αποκαλύψουν την Άληθεα». Στο δεύτερο δύο διόροφο γίνεται πάλι μια αναδρομή στην ιστορία των μαθηματικών και μια ανάλυση των κονωνικών δομών που την επηρέασαν, δειχνύοντας με ουφήνεια την παραλλήλη πορεία.

Archaeology

Ιουλίος-Αύγουστος 1988 (41, 4)

Στο ομερικανικό αρχαιολογικό αυτό περιόδικό δημοσιεύεται ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο του Andrew Szegedy-Maszak με τίτλο «Ηλίας και Νέπτη, εικόνες παλιών πρωκών καιρών». Σύνοδευμένες από σύνομη παρουσίαση δινούνται φωτογραφίες του 19ου αιώνα της Ιταλίας, της Ελλάδας και της Αιγαίου (αελ. 20-31).

Οδηγός Κήπου

Κυκλοφόρησε φυλλώδιο-οδηγός του Εθνικού Κήπου με σχεδιάγραμμα και πολεοδολλήσεις πληροφορίες: την ιστορία του κήπου, τα φύτα που υπάρχουν εκεί, τα ζώα που θα δείτε και τόσα άλλα όπως την παιδική βιβλιοθήκη, ή το ρυματικό ψηφιδωτό δαπέδε. Το φυλλώδιο αυτό θα το βρείτε στο Βοτανικό Μουσείο, μέσα στον Εθνικό Κήπο, που λειτουργεί κάθε μέρα, εκτός από τη Δευτέρα, 9 π.μ. - 3 μ.μ.

The Late Helladic I Pottery of the Southwestern Peloponnesos and its Local Characteristics. Vols. I-II

Yannos G. Lólos

Sims Pocket-Book 50, Göteborg 1987.

Η διατηρήση αυτή, σε δύο τόμους, πραγματεύεται την Υπεροελλαδική ή κεραμική της νοτιοδυτικής Πελοποννήσου. Είναι μελέτη της καταγωγής της, της εξέλιξής της και των τοπικών ιδιομορφιών της. Εξετάζονται όλα τα είδη κεραμικής (γραπτής ή ακόμητης) που παρήγαντο σ' αυτό το τμήμα της Πελοποννήσου κατά τη διάρκεια της ΥΕ και περιόδου. Ιδιαίτερη έμφαση δινεται στην εξέταση της διακομητής κεραμικής εξαίρετης ποιότητας. Επίσης εξετάζονται οι εισιγόμενες κεραμικές προϊόντα, οπου θέ-

αρχαιολογικά

βαία μπορούν να αναγνωριστούν. Ο τόμος του κειμένου (Τόμος Ι) αποτελείται από την εισαγωγή και τα κεφάλαια Ι-IV που συνδέουνται από ένα Προσωρινόν έναν αριθμό Πινάκων, έναν Κατάλογο Συντομογραφών, τη Βιβλιογραφή και ένα συμπλήρωμα (Συμπληρωματικές Σημειώσεις) που γράφτηκε το Φεβρουάριο του 1987 ειδικά για την έκδοση του έργου στη σειρά SIMA (Studies in Mediterranean Archaeology) του Paul Aström. Το κεραμικό υλικό που αναλύεται και συζητείται στον τομό του κειμένου εικονογραφείται στον Τόμο ΙΙ, στον οποίο περιέχεται και ένας Κατάλογος Εικόνων.

Σύναξη

Τριημεριαίο περιοδικό, τ. 26
Αθήνα 1988.

Κυκλοφόρησε το 26ο τεύχος με θέμα, «Μαρτύριο και Μαρτυρία». Το τεύχος συγκροτείται σε δύο κυρίως θέματα: ο ένας αποτελείται από κείμενα-μελέτες που προστάθηκαν σε συνδιάσκεψη την σημερινή και τη θεολογική διάσταση των μαρτυριών όπως παραδοθήκε μέσα από τους αιώνες, με τη μαρτυρία ζωῆς του χριστιανού, μαρτυρία ζωῆς που ανακεφαλαίωνται το περιέθναν και ανοίγονται στο μέλλον, εναπονώντας το χρόνο και μεταμορφώνοντας τον θνήτωρα και τον κοσμό του.

Ο δεύτερος άρδενς περιλαμβάνει μικρά κείμενα, σε είδη πρασπικών μαρτυριών ή σχολίων σε μαρτυρίες και μαρτυρία, η κείμενα που αναφέρονται σε πρόκλιτα που μαρτύρησαν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, δείχνοντας στους ανθρώπους μια αλλή στάση απέναντι στη ζωή και στο θάνατο. Μεταξύ άλλων γράφουν: π. Δ. Stanilas, Βασιλείου, Σταυρονίκητας, Θ. Φωτιός, Θ. Παπαδόπουλος, Σ. Γουελάς, Κ. Γανωτής, Τ. Ζαννής, Γ. Μηταρόπουλος, στο ίδιο τύπος δημοσιεύεται εκτεταμένη μελέτη-μαρτυρία του Γ. Χριστούλα για τους μάρτυρες της Λευκάδας, την οργάνωση τους και τις δραστηριότητές τους.

Ιστορία της Σοβιετικής

Αρχαιολογίας

Ανατόλη Ντιμίτρεβιτς Πριάχιν
Εκδ. Πανεπιστήμιο της πόλης του Βορόνεζ, 1986.

Από το Κρατικό Πανεπιστήμιο της πόλης του Βορόνεζ, εκδόθηκε πρόσφατα μια απομνημονική μελέτη του καθηγητή Ανατόλη Ντιμίτρεβιτς Πριάχιν, με τίτλο «Η Ιστορία της Σοβιετικής Αρχαιολογίας, από το 1917 ως τα μέσα του 1930».

Ο Α. Ντ. Πριάχιν είναι καθηγητής ιστορικών επιστημών και διευθύνει την έδρα της Αρχαίας Ιστορίας και Αρχαιολογίας, στο Πανεπιστήμιο του Βορόνεζ. Εχει εκ-

δοισεις πάνω από 150 επιστημονικές εργασίες. Στην τελευταία του εργασία επιχειρεί την ανάλυση των 20 πρώτων ετών της αρχαιολογίας στη Σοβ. Ενώση, οπότε μπαίνουν τα θεωρητικά θεμέλια της αρχαιολογικής επιστήμης.

Στο διάβολο του, ο Α. Ντ. Πριάχιν αναλύει την επιστημονική σκέψη πάνω στην οποία στηρίζεται η οργάνωση της Σοβ. αρχαιολογίας καθώς και η μελέτη της ιστορικής σκέψης. Αναφέρονται επίσης τα ανόρθωτα εξεργάστηκαν αρχαιολόγους που εργάστηκαν για την εδραίωση της επιστήμης τους, όπως οι Α. Β. Αρτούροβη, Β.Δ. Γορντσότση, Α. Σ. Σπιτίν, Β. Ι. Ραβνόντσκας. Το θερίδιο περιλαμβάνει: εισαγωγή, πρώτο μέρος (Σοβ. αρχαιολογία στα 10 πρώτα χρόνια της ανάπτυξής της), δεύτερο μέρος (Η δεύτερη διεκάστηση της Σοβ. αρχαιολογίας), Συμπεράσματα, βιβλιογραφία.

Αυτό που ενδιαφέρει τον Έλληνα αναγνώστη ειδικότερα είναι οι αναφορές σε αρχαιολογικές ανασκαφές των αρχαίων ελληνικών πόλεων στην παράλια της Μαύρης Θάλασσας. Γενικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο καθορισμός της θέσης της αρχαιολογίας ανάμεσα στις συμαντικές επιστημόνες μεταξύ της Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση. Αγνώστα, στο πλατύ κοινό, γεγονότα αναφέρονται στην εργαλεία αυτή και δινούνται στοιχεία για τη διαλεκτική ανάπτυξη της μαρβιστικού-λιννιοτικής μεθόδολογίας στην αρχαιολογία. Ενδιαφέρουν επίσης παρουσιάζει το κεφάλαιο που ασχολείται με το ρόλο του Πανεπιστημίου της Μόσχας και του Λενίνγκραντ, κυρίως ως το πρώτο, που αποκτήσει «αχολί- καθοριζούμενην από τους Β.Α. Γορντσότση και Γ. Β. Γκοτίεβ. Κατόπιν της Πριάχιν, στα μέσα της διεκπερυστικού 30 μήνων οι θεώρεις της επιστημονικής έρευνας της Σοβ. αρχαιολογίας, ονομάζει «επιστημονικό ιστοριόμενο».

Το ίδιο άρθρο αποτελείται από την θέση με τη γνώμη του θεωρητικού της αρχαιολογικής επιστήμης Β. Φ. Γενίκων που προτείνει η νέα μαρβιστική μελέτη της αρχαιολογικής επιστήμης να ονομαστεί καινούριαλογική.

Άλλα βιβλία σχετικά με το θέμα:

Γκενίκων Β. Φ. Δικούς ιστορίες της αρχαιολογικής (Από τις πηγές ανάπτυξής των μαρβιστικών θεωρητικών βάσεων της σοβ. αρχαιολογίας από το 1920 ως τα πρώτα χρόνια του τριαντατού Κιεβού, 1982 (τοπικά γέγονα)).
Πριάχιν Α. Δ. Η σοβιετική αρχαιολογία: περιοδ. και σταδία ανάπτυξής της (Προγράμματα με ειδοκού μαθημ., για φοιτητές), Βορόνεζ, 1982.
Ρημπάκοφ Μ. Η σοβιετική αρχαιολογία 50

χρόνια. Βαπτόρια Ιστορίας 1968 (στη ρωμ. γλώσσα).

Marbres helléniques

De la carrière au chef d'œuvre

Crédit Communal, Bruxelles 1987.

Θαυμάσιος ο κατάλογος της έκθεσης «Ελληνικά μάρμαρα, από το λατομείο στο έργο τέχνης» που οργανώθηκε - από τις 18.12.1987 ως τις 13.3.88 στις Βρυξέλλες (Passage 4) — από την τράπεζα Crédit Communal και το Σεμινάριο Ελληνικής αρχαιολογίας του Παν/ιόπ/ο της Γαλ. Με εισουδιωτικό κένεμα από ειδικούς (P. de Raere, T. Koziel, G. Raerest, H. Muscche, D. van Hoeve, H. van Looy, O. Parlagia, L. Moens) εξετάζονται η πετρολογική-γεωλογική κατασκευή των μαρμάρων, η οργάνωση των αρχαίων λατομείων, η μεταφορά του λίθου καθώς και τα οικονομικά προβλήματα την ανέγερση ενός ναού, η γένεση του νου κ.ά. Η εικονογράφηση είναι πλούσια και το θέμα της έκθεσης και του καταλόγου της - πρωτότυπο και εξαιρετικά ενδιαφέρον.

Φωνόγραφος, χορωδία

Τρίπολης

Διήμυτηνα περιηγήση στο λόγο και την Τέχνη με ιδιαιτέρη αναφορά στη Μουσική και την Τριπόλη

Τρίπολη 1988 (Ιαν.-Φεβ.)

Το τεύχος αυτού του Φωνογράφου που κυκλοφόρησε είναι πλούσιο ςτην υλή και ποικιλία. Εκτός από τα κείμενα μουσικών ενδιαφέροντος, έχει και δύο αρχαιολογικά: το ένα είναι η μετάφραση δημοσιεύματος του Florent Feillet από το περιοδικό Antike Welt - Αρκαδίο - ενώ το δεύτερο γραμμένο από το φιλόλογο καθηγητή Γ. Βλάση είναι ένα σημειώματα πάνω στα «Αρκαδικά του Παιανίων».

Οι Θεσαυροί της Μονής

Πάτρου

Σύλλογος τόμος

Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1988.

Το έργο αυτό που παρουσιάζει στα 100 λεπτά την ιστορία της Μονής του Πάτρου συνεργάστηκαν κυριαρχούσα πλειονότητα μελών της θεωρητικής ομάδας, καλύπτοντας όλους τους τομείς της μαζεύσαντης τεχνής και δινούνται και το ιστορικό πλαισίο. Πλουσία και θαυμάσια παρουσιάζει και τη διδιολο-

Η Κύθνος

Ida Haugsted

Εκδ. Συνδέσμου Κυθνίων, Αθήνα 1987. Σημαντική η προσφορά των Κυθνίων. Είναι η πρώτη έκδοση του Συνδέσμου. Τα κείμενα γνωστά και μεταφρασμένα ήδη

αρχαιολογικά

συγκεντρώθηκαν για πρώτη φορά δίνοντας την εικόνα της Κύθνου το 180-190 αι. Σε πρώτη δημοσίευση δινοτάτη ορίσμενα σχέδια του Χανον, σημαντική προσφορά στη γνωμική του νησού. Τα τυπογραφικά λάθη συγχωρύονταν γιατί τη προσπάθεια και η φροντίδα είναι σημαντικές. Επιπλέον, το τεύχος είναι διγλώσσιο με Ελληνικό και Γερμανικό κείμενο.

Die Löwenkopf-Wasserspeier des griechischen Westens im 6 u. 5 Jh. v. Chr. Madeleine Mertens-Horn

Philip von Zabern, Mainz 1988.

Πολύ ενδιαφέρουσα και θαυματικά τεκμηριώμενη μελέτη της ελληνικής υδρορόπης με λεπτομερή περιγραφή των δου·δου απ. π.Χ. Πλούσια εικονογράφηση.

Dossiers Histoire et Archéologie, 132

Νοέμβριος 1988
Διηγ., Γαλλία.

Στο τεύχος αυτό το αφιερωμένο στους Φοίνικες διαβάσαμε τις μελέτες του κ. Βάσσου Καραγιώρη. Οι Φοίνικες στην Κύπρο. Βάσιμα στο τυπογραφικό παρουσίασαν των ευρημάτων ευρυτάνης της Αραιώντος. Επίσης, ενδιαφέρονταν και τη πρετερόνυμη του, του Ο. Masson. Οι Φοίνικες στη κυπριακά βασιλεία, της Α. Caubet. Η Φοίνικη τεχνή στην Κύπρο και του N. Goldstein (μάντυνμα αλλά πικνό). Οι Φοίνικες στο Αιγαίο.

Το θέατρο στη Χαλκίδα (1866-1939)

Σύγχρονη Κοκκίνης

Εκδ.: «Προσδετική Εύδοσια», Ευρωπαϊκή Βιβλία 2·Ιστορία. Αθήνα 1988.

Στη συντομή αυτή μελέτη βρίσκουμε έρευνα σε πτυχές για τα χρόνια 1866-1939 με αναφορές σε δεύτερη, θίασος, θησιούς, έργα, παραστάσεις, κριτικές, με παρόρτυμα για τα θεατρικά παρασκήνια της εποχής.

Μάνικα II. Ο πρωτελλαδικός οικισμός και το νεκροταφείο Αδαμάντιος Σάμψων

Αθήνα 1988

Η θέση της Μάνικα που διρκεταίται βόρεια της Χαλκίδας, είναι πολύ γνωστή και ανασκάπτεται συστηματικά από το 1982. Πρόκειται για εκτεταμένη πολύ της Έπη χρήστιας π.Χ. με έκταση 800 στρέμματων που αποτελεί φαινόμενο για τα ελληνικά μέτρα της πρώιμης εποχής του Χαλκου. Η ακμή

της οφειλόταν στη στρατηγική της θέση στο στένο του Ευρίπου, στο εμπόριο και στην κατεργασία των μεταλλών. Μεγάλο μέρος του οικούμενου δρίσκεται σήμερα μέσα στη θάλασσα σε βάθος 4-5 μέτρων. Μέχρι τώρα έχουν ανασκαφεί κατοικίες και δρόμοι που δείχνουν κανονικό πολεοδομικό σχέδιο.

Το νεκροταφείο της Μάνικας έχει έκταση 100 στρεμμάτων και η πικνότητα των τάφων επιτρέπει να υπολογίζεται κανείς την υπαρκή 5000 περίπου τάφων πράγμα που δεν θεωρείται υπερβολικό από ακερεία κανείς η πολύ ειχή σημαντικό πλήθυσμα και ίκανος για 500 περίπου χρόνια. Μερικά απότελουν μνημειώδεις υπογέιες κατακούμπες. Τα κεριτράματα των τάφων, που ανυπόβατη μιμούνται ζένα πρότυπα της Μ. Αιώνα ή των Κυκλαδών, δείχνουν ένα πολιτισμό με διεθνοτικό πνεύμα και με προτάσεις στο Αιγαίο και στην Ανατολιά.

Στο δεύτερο τόμο περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα των ανασκαφών των ετών 1984-1987, στον οικισμό και το νεκροταφείο, καθώς επίσης χωρίστες μελέτες για την αρχιτεκτονική, τα λινά εργαλεία και τα χάλκινα και αργυρά αντικείμενα.

Η νεολιθική περίοδος στα Δωδεκάνησα

Αδαμάντιος Σάμψων

Αθήνα 1987

Επιπραγκιάς έρευνες και ανασκαφές σε δύο σπήλαια στη Ρόδο και σε δύο υπαύξεις στην Λέρο και Αλιμάνι έχουν προσφέρει, τα τελευταία χρόνια, ένα πλούσιο νεολιθικό υλικό και έχουν δώσει αλλές διαστάσεις στη μελέτη της προϊστορίας της Δωδεκανήσου. Η ευρικήση στρωμάτων προϊστορίας στα σπήλαια σύνθετα, στα νιδαρίθμους τεύχειρις τεύχειρις νεολιθικές φασίς που αντιτίθενται στην Αγριάνη Νεότερη Νεολιθική Βιθνή (5200-3200 π.Χ. περίπου).

Τα Δωδεκάνησα, ως πολιτιστική ενότητα, δείχνουν μια σταθερή συνέχεια κατά τη Νεότερη Νεολιθική και παροικούσιον μεγάλος διαφορές από όλους πολιτισμούς του Αιγαίου. Ο νεολιθικός πολιτισμός του ΝΑ Αιγαίου δε φαίνεται να κατόγεται απορρίτης ο αποκεύτικα από την Ανατολιά. Η κεραμική δείχνει σχέσεις και με την Ανατολή και με τη Δυτική. Οι μεγάλες ποσότητες οικισμούς της Μήλου και οι ομοιότητες με την Κεραμική των Κυκλαδών, της Ευβοίας και της Χίου δείχνουν στενές σχέσεις με το χώρο της Αιγαίου. Η υπόριψη ενώς αυτόχθονα πλήρωμασιού στα Δωδεκάνησα, τουλάχιστον στα μεγαλύτερα πολιτισματικά κ. κ. Παρατηρήστε στις τοιχογραφίμενες παραστάσεις των κτητόρων αφειρετών της Κρήτης, Ντούμας Γ. χρ.: Η Ερετή 3 και οι κυανοκέφαλοι στην τέχνη της Θήρας, Παπαδάκης Π. Ν.: Εκατό χρονία αρχαιολογικών ερευνών στη Σητεία (1884-1984). Παπαεμμανουήλ-Παπανθήμου Κ.: Τρία νεολιθικά ειδώλια από το Μανδράλι της Μα-

Στο τεύχος 41,5 του αμερικανικού περιοδικού Archaeology, διαβάσαμε πολύ ενδιαφέρον αρέρο που πραγματεύεται τα στοιχεία που οώθηκαν από το μνημείο που έσπειρε ο Οκταβιανός μετά τη νίκη του στη ναυμαχία του Ακτιού.

Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική

Επίμητρος Φιλίππηδης

Εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 1988.

Κυκλοφόρησε ο δος τόμος (Θεασαλία-Ηπειρος) της σειράς Ελληνικής Παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής, της οποίας έχουμε, κατά καύσον, σχολάσει τις «μονογραφίες». Τώρα, συγκεντρώμενες σε τόμο αποτελούν εύξηρη παραδέρμηση και ευχαριστία οδηγού της νεότερης ελ. αρχιτεκτονικής και γενικότερα της νεότερης ιστορίας των πόλεων.

Τιμητικός τόμος για τον καθ.

Ν. Πλάτανα

Βικελαία Δημ. Βιβλιοθήκη

Ηράκλειο 1987.

Με σημαντικές και πλούσιες αυμμητοχές και ωραία παρουσίαση, εκδόθηκε το δίτομο αφίερμα για τον καθ. Νικόλαο Πλάτανα. Όρασι και άμεση η μαρτυρία του καθ. Αλέξου, οικαγορεψε τις διαδικασίες της προσωπικότητας αυτής. Στον Α' τόμο περιέχονται μελέτες ενώ στο Β' τόμο εικονογραφηθησαν. Τα άρθρα που περιέχει ο τόμος είναι:

Παραλία Μ.Γ.: Ταλεί ασερι Platone... Η οικαγορία ενός σφρού. Αλέξου Στ.: Το επιπτημνικό έργο του Νικολάου Πλάτανα. Αλέξου Στ.: Cretica Cantilenae. Αποστολίου Β. Λυχνίο «Κρητικού Τύπου». Βασιλάκης Αντ. Στ.: Ανασκαφή νεολιθικού σπηλαίου στους Καλούς Λημένες της Νότιας Κρήτης. Ανδρεαδάκη-Βλαδάκη Μ.: Ομάδα νεοανατολικών αγγείων από τον Σταυρωμένη Ρεθύμνης. Δημόκοποιλου Κ.: Πήλινη ζωγραφιστή λάρνακα από τη Βραστού Αργολίδας. Δρανδάκης Ν. Β.: Ο πτηλαρκός ναΐς της Ζωδίου Πηγής κοντά στο Μυατρά. Καρέτσου Α.: Δύο νέες επιγραφές γραμμικής γραφής Α από το ιερό κορυφής Γιουχά. Κόπακα Κ.: Πήλινο ομώνυμο ανακλίντρου από τη Φαιστό. Κουρού Ν.: Ρόδα Γλυκεία. Κωτσάκης Κ.: Αποκατάσταση κατοικευμένων πασσαλόπικων οικισμών με τη θυσίευση ηλεκτρονικού αιολογιστή στην ανασκαφή Μανδράλου. Δ. Μακεδώνας: Λευπεό Αγγ.: Τελετούργια και μύθος στην Κρητική παραστάσεις του Ζου ή μαλοποταμίτακη Κ. Κ.: Παρατηρήστε στις τοιχογραφίμενες παραστάσεις των κτητόρων αφειρετών της Κρήτης. Ντούμας Γ. χρ.: Η Ερετή 3 και οι κυανοκέφαλοι στην τέχνη της Θήρας. Παπαδάκης Π. Ν.: Εκατό χρονία αρχαιολογικών ερευνών στη Σητεία (1884-1984). Παπαεμμανουήλ-Παπανθήμου Κ.: Τρία νεολιθικά ειδώλια από το Μανδράλι της Μα-

Archaeology 41,5

Σεπτ.-Οκτ. 1988

Archaeological Institute of America

αρχαιολογικά

κεδονίας. Πιλάλη-Παπαστερίου Αγγ.: Ιερά και αποθήκες στην ανατολική Κρήτη. Πλατάκης Κ. Εκ.: Κακόγια και φωτιά σύνομα σπηλαίων της Κρήτης. Πλατών Ελ.: Ελεφάντινα πλακίδα στο ανατολικό κτίριο στην Ζάρκο. Πλατωνίς Μ.: Γλωσσές και ανθεύοντα στο Μινωικό κόσμο. Ρέβεμπατοκής Γ.: Υπερομινιακός βαθμός τάφος στο Κυπαρίσσιο Ηράκλειον. Ξενάκη-Σακελλαρίου Αγγ.: Μορφογονικά προβλήματα της Κρητομινωαϊκής σφραγαδυόγλυφας. Τσοπούλου Μ.: Τάφοι της πρώιμης εποχής του Σύδρου στην Ανατολική Κρήτη. Χρηστοφή Καλ.: Εξαρτήματα περιδέραιοι σε σχήμα κεφαλής ταύρου από το Βηθυνό Ζάρκου. Χρουσαΐδη Στέλλα.: Έργη Καρά Αρχανών. Βοαρδίμαν Ι.: Cretan Seals after the Bronze Age. Branigan K.: Body-counts in the Mesara Tholoi. Brice C. W.: Peculiarities of the Linear Script A at Zakro and Elsewhere. Buchholz H. G.: Pflepsiten aus Tammassos. Zypreri Chardwick J.: Some Observations on Two New Inscriptions from Lyktos. Coldstream J. N.: «Bilingual» Geometric Amphoras from the North Cemetery of Knossos. Faure P.: Les divinités de la grotte sacrée de Skoteino (Pedlarios). Hallager E.: On the Track of Minoan Bureaucrats and their «Clients». Hood S.: A Horned Altar at Knossos? Karageorghis V.: Remarks on a Cyproite «Naiskos». Kirsten E.: Kreische erdenbar der Kaiserzeit in der «Schwindelliteratur» von Diktyos Knossios und Apollonios Tyaneus — ein echo der auffindung von Minoischen Cnossian tablet. Koutroumpanakis Shaw M.: A Bronze Figurine of a Man from the Sanctuary at Kommos, Crete. La Rosa V.: Spigolature vecchie e nuove da Hagia Triada. Laviosa C.: Cinque oggetti da Iasos. Levi D.: Le Cretule. Mc George P.J.P.: Biosocial Evolution in bronze age Crete. Marinatos N.: The Monkey in the Shrine. A Fresco. Fragment from Thera. Olivier J.P.: Le redoublement en hiéroglyphique crétois. Pelon O.: Une figurine en bronze du musée d'Ibrahim. Pini L.: Zum «Ring des Minos». Popham M.: Four Alabaster from Ayia Triada. Poursat J.C.: Le début de l'epoque protopalatiale a Malia. Raison J.: Une certaine archéologie Sakellarioru M.B.: Remarques sur les traditions grecques de haute époque. Effenterre H.V.: A propos de l'approvisionnement en eau des sites et palais Minoens. Warren P.: The Ring of Minos.

Θράκη

Εκδ. Κοινωνίερων Ιδρύμων.
ΕΤΒΑ-ΕΟΤ-ΕΟΜΜΕΧ
Αθήνα 1988.

Το Κοινωνίερων Ιδρύμα της ΕΤΒΑ ανέλαβε την πρωτοβουλία δημιουργίας σειράς πολιτισμικών οδηγών, που σκοπό έχουν να παρουσιάσουν, με βάση τα τελευταία πορίσματα της αρχαιολογίκης και ιστορικής έρευνας, περιοχές της Ελλάδας, που δεν έχουν προβληθεί ανάλογα με τη σημασία τους. Ο πρώτος πολιτισμικός οδηγός, που

μόλις κυκλοφόρησε ελληνικά και αγγλικά, είναι αφειρμένος στη Θράκη, ικρατική οπερά περιοχή του ελλαδικού χώρου, μεσαία ομάδα συνδέσθεμένη με τη διαμόρφωση του ελληνικού πολιτισμού στην περιοχή του Αιγαίου, ήδη από τα προϊστορικά και ομηρικά χρόνια.

Ο οδηγός διαπεριέπει σε δύο μέρη. Στην Εισαγωγή περιλαμβάνονται τα κεφάλαια: Ο χώρος, Ιστορική εισαγωγή (Από τα πρωινο-ρωμαϊκά χρώματα). Η Ικανομοια, Πνευματική ζωή.

Παραδοσιακός πολιτισμός (Η αρχιτεκτονική). Οι τοπικές φορεσιές. Η λαϊκή μουσικά. Οι χοροί. Στις περιγραφές του οδηγού που αποτελούν το Β' μέρος, παρουσιάζονται αναλυτικά μημεία, αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία και συλλογές της Θράκης και πολεούμενοι πληροφορίες που δημοσιεύονται εδώ για πρώτη φορά. Οι περιγρήψεις παρουσιάζονται κατά δραμολογία με νέα διευκολύνουνται με σχετικό χάρτη, τον επισκέπτη.

Ο οδηγός συντάχθηκε από τους εφόρους αρχαιοτήτων Δ. Τρανταφύλλα και Χ. Μπατζή. Συνεργάστηκαν με ειδικά κείμενα στο Δ. Κωτούλας, Γ. Λουστατής, Χρ. Ζαράβα, Ι. Παπαντωνίου, Ρ. Λαζαράκη, Λ. Λιάδας και Ε. Σεγκίνης. Τη διεύθυνση της έκδοσης είχε ο διευθυντής του Κοινωνικού Ιδρύματος της ΕΤΒΑ Στ. Παπαδόπουλος. Ο ΕΟΤ και ο ΕΟΜΜΕΧ συνεπιχειρήσαν την έκδοση.

Ο οδηγός αυτός, όπως και οι άλλοι που θα ακολουθήσουν, ανέντευνται στο ευρύτερο ενδιαφέρομενο καινό και το εντυπωνύμιο της περιουσίας, αποτελεί και χρήσιμο δοθημά για δύσοις ασχολίουνται συστηματικά με την ιστορία και την αρχαιολογία της Θράκης.

Ο οδηγός αυτός, όπως και οι άλλοι που θα ακολουθήσουν, ανέτευνται στο ευρύτερο ενδιαφέρομενο καινό και το εντυπωνύμιο της περιουσίας, αποτελεί και χρήσιμο δοθημά για δύσοις ασχολίουνται συστηματικά με την ιστορία και την αρχαιολογία της Θράκης.

Τρίπτυχο
Μνημονιαί περιοδικό ποικιλής ύλης
Τεύχος 1.
Αθήνα 1988.

Νέο περιοδικό -επιστημης-, έρευνας, ιστορίας, αρχαιολογίας-, που προσπαθεί να αγγίξει τα πλαταί κοινό. Δυστυχώς, η μορφή δεν ανταποκρίνεται στην ουδιά: τα κείμενα είναι καλοδιαλεκτεμένα ενώ η εκτίπωση κειμένων και φωτογραφιών δεν ικανοποιούν.

Τα «Θρακικά Χρονικά»
Κυκλοφόρησαν ο 42ος τόμος (1987-88) των «Θρακικών Χρονικών», που εκδίδεται στην Εάνθη, ο λόγιος Στέφανος Ιωαννίδης. Μανδάκη, πλέον, περιοδικό έντυπο αφερείμενο σε θέματα του χώρου της Θράκης, που διέπει το φως της ημέρας αποκλειστικά με ιδιωτική πρωτοβουλία και με το μεράκι του εκδότη του, κρατείται πάντα σε καλό επίπεδο.

Ο τελευταίος τόμος, με 187 σελίδες, περιέχει πέντε ενότητες που είναι εξειδικευμένες αντίστοιχα στην έκφραση αποθέματων για ζωτικά ζητήματα του χώρου, στη φιλολογία-λογοτεχνία, στην αρχαιολογία-ιστορία, στην οικολογία και σε χρωνικά-βιβλιοκρίσεις. Προκειται δηλαδή για ένα ουδαστικό πανόραμα αποθέματων, ειδήσεων και αυτοτελών μελετών για ενδιαφέρουμες πλευρές της ζωής στη Θράκη.

Για ό,τι συναπέται περιοδιστώς με τα δικά μας ενδιαφέροντα, θα πρέπει να επισημάνουμε προτάσεις του Ιωαννίδη για την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομίας στην Εάνθη, που ταυτίζονται με πάγια αιτήματα των φορέων πολιτών της, αλλά και με αυμηδηράσματα της έρευνας για τα Σελίς Πρόγραμμα του 1982-87, όπως επίσης τα παρόκατα αέρα και μελέτες:

Ι. Π. Πάντοι, «Προϊστορικά ιδεογράμματα» από την Παραδοσιακή Θράκη».

2. Στ. Ιωαννίδη, «Η Ελληνική Δημογεροντία και τα εκπαιδευτήρια Εάνθης κατά τα πρώτα χρόνια του ελεύθερου διου της πόλης (1920-1928) — μάλιστα συμπληρώνει όλη την ίδια συγγράφεται με τίτλο Η εκπαίδευση στη Θράκη κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας, η περίοδη της Εάνθης» — από τα Πρακτικά ομηρού που οργανώθηκαν το 1985 στη Θράκη, με θέμα «Η ιστορίκη, αρχαιολογική και λαογραφική έρευνα για τη Θράκη».

3. Δημ. Δανδάνης, «Αθηνάρα» (από την ιστορία και τη λαογραφία του ομηρεύου χωριού — δύο οριακές δεκαετίες).

Για άσσους που θα ήθελαν να προμηθευτούν τον τόμο αυτό πετυχαίνουν ότι, με το Φ.Π.Α., η τιμή του είναι 1545 δρ., που ποτέ πρέπει να αποστέλλεται στον εκδότη (Βύρωνος 7, Εάνθη), με επιτάγμα όπου να σημειώνεται ο Α.Φ.Μ. και ο αριθμός της ταυτότητάς τους.

B.K. Διαμούτης

Penser la Technique

Philippe Roqueplo

Εκδ. Seuil, Paris 1983.

Métamorphoses du Travail, Quête du Sens

André Gorz

Εκδ. Gallimée, Paris 1988.

Μετά το τελευταίο συνέδριο για τη βιομηχανική αρχαιολογία, νομίζουμε ότι ξαναγίνεται επίκαιρος ο στοχασμός σύγχρονων διανοητών γύρω από τη σχέση ανθρώπου και τεχνητής. Το βιβλίο του Φιλίπ Ροκέπλο είχε κυκλοφορήσει το 1983 στο «Seuil», ενώ εκείνο του Αντρέ Γκορζ μάλις πρότυπό του στο Παρίς (εκδ. Gallimée). Ο Ροκέπλο επηγέρεψε να διερευνήσει το χαρακτήρα των τεχνολογικών επιλογών και των κοινωνικών σχέσεων που, πιθανώς, επιβάλλουν, να φέρει σε φως τις σχέσεις επιβολής που είναι αντιστοιχείς τους, τον κατακερματισμό που οφείλεται στην άρκα πολιτισμότητα που χαρακτηρίζει τη λειτουργία των υλικών υποδομών των λεγόμενων αναπτυγμένων

αρχαιολογικά

κοινωνιών. Ο συγγραφέας ερευνά τη σχέση ανθρώπου και μηχανής στο σημερινό κόσμο, και φτάνει να έρχεται στον πραγματικό ρόλο και τη σημασία εννοιών και καταστάσεων όπως επικονίων, ευθύνης και απόφαση σε ένα κόρμο με διάρκεια αιώναδρης την παρεμβολή της τεχνολογίας αλλά και διατηρεί των κέντρων αποφάσεων μεταξύ πλήθους παραγόντων. Κυρίως μελλήμα του Ροκέλι είναι τελικά, η μηχανοκρατία και ο δημοκρατικός έλεγχος της τεχνολογίκης εξέλιξης, πράγμα όλων που αναγγέλλεται με τον υπότιτλο του έργου του («Για μια συγκεκριμένη δημοκρατία»).

Ο Αντρέ Γκορτζί δεν είναι αγνωστός στην Ελλάδα. Τα σημαντικότερά της έργα του έχουν ήδη μεταφραστεί στη γλώσσα μας κανέχουν προκαλεστεί κατοίκους συζήτησης; Πρόκειται για έργα που δρικώνονται στην πρωτοπορία της συγχρόνης σκέψης στον τομέα των επιστημών του ανθρώπου και των πλακών αναδύονται. Δεν είναι τυχαίο ότι ο συγγραφέας, γεννημένος στην Αυστρία το 1924, πουδαρεί Μήτρα στην Ελλεία και εγκαταστάθηκε μετά τον Πόλεμο στη Γαλλία, όπου γνώρισε το Σάρτρ το 1948, υπέρβε από τους ιδρυτές του γνωστού περιοδικού «Le Nouvel Observateur» (όπου υπέργραψε με το ψευδώνυμο Μισέλ Μποσκ) και, μετά το θάνατο του Σάρτρ, ανέλθει τη διεύθυνσή των «Temps Modernes». Με το νέο βιβλίο του βαθύτερει την κριτική του της βιομηχανικής και οικονομικής λογικής των προγράμματων και με τους μέγιστους οικολογούς κινδύνους προς οικόπεδαν, που του κάνουν να μιλά για δικαστήριο ή εξαφάνιση του ανθρώπου είδους, προχωρεί στη διατύπωση θέσεων για ένα ξεπερασμό της σημερινής κατάστασης.

Ένας από τους θεατές του, αλληλογνωμός του αφρού το χρόνο, υποστηρίζει ότι, με την αυτοματοποίηση, ο απαραίτητος χρό-

νος για την παραγωγή αξιών χρήσεως μειώνεται και ότι, με το διομήχαντικο-οικονομικό ορθολογισμό, δεν απομένει πάρα πολλά μετατραπεί το χρόνο σε ανταλλακτική αξία, που

θα είναι διαρκής περιούστερο ανισόμερως κατανομημένην. Άλλων ο χρόνος στοχεύει πάνω ακριβά, άλλων απολύτως τιποτε και, έτσι, χάνεται γιατί δεν αποφέρει άλλα αντίθετα στοιχεία χρήσητα. Αν αυτή η έξιλη συνεχίζεται, θα πρέπει ο χρονος να μοιράζονται περιοδιστέρο καθώς και να καταναλώνουν ακόμα πιο πολύ, μισθιστέρα πολυτελείς διακοπές, γραμμιστικά σε σούσους δεν εργάζονται ώστε να υποφέρουν την ταπεινωτική απρέσια τους.

Ο Γκορτζί καταλόγει τα προτείνει μια ρίζα αλλαγής δηλαδή την αντικατάσταση της ηθικής της εργασίας από μια ηθική του έργου και της διαθεσιμότητάς στους άλλους και τους εαυτούς του. Χαρακτηριστικά γράφει ότι «το πραγματικό θήριο εργασίας σήμερα είναι όχι το αν μπορείς να κάνεις κάτιο, αλλά με ποτέ να θέλεις ότι κάνεις». Στη Γαλλία το θερινό αυτό έγινε δεκτό ως το ωριμότερο έργο του συγγραφέα αλλά και ως μια «έκκληση ζωής».

Βασιλής Κ. Διωρούντης

Le Musée imaginaire de la marine antique.

Lucien Basc

Εκδ. Ελληνικό Ινστιτούτο Προστασίας της Ναυτικής Παράδοσης, Αθήνα 1988.

Το «Φανταστικό Ναυτικό Μουσείο της Αρχαιότητας» αποτελεί πραγματικό θησαυρό με τα 1.400 εικόνες αρχαίων πλοίων και τις 1134 επεργηματικές του λεξίνες, στο έργο αυτού του L.B. προτείνει νέες ερμηνείες

γνωστών απεικονίσεων πλοίων και δημιουργεί άλλες γνωστες. Το Φανταστικό αυτό Μουσείο, καλύπτει την αρχαία ναυτική ιστορία των λαών της Μεσογείου με κυρίο άξονα το ελληνικό ναυτικό. Η εργασία αυτή έγινε δραστεύεται από τη Βελγική Βασιλική Ακαδημία το 1983.

ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων διαμαρτύρεται εντονώτατα και στιγματικά την αθητή επίθεση των παραγοντών του Δήμου Κυ εναντίον της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και του ΥΠ.ΠΟ. με αφορμή την καταστροφή του δημαρχείου Κυ και των υπευθύνων του νοσοκομείου Κυ για καταστροφή αρχαίων που είχαν δρεπεί σε εργασίες επέκτασης του νοσοκομείου. Αν και από το δεκαετέριο του 1980 είχε συμφωνηθεί να υποβληθεί μελέτη που προβλέπει την κατάσχηση ενός μεγάλου ουλακετικού αγαγού ρωμαϊκής εποχής και τη διατήρηση ενός δημιουργικού ρωμαϊκής οικίας με λειψάνα τοιχογραφιών, με εντολή του δημαρχού, το χρήματα της Κυριακής των Βαΐων 1987, μπορούντας του Δήμου καταστρέψαν πλήρως τα σημαντικά αυτά λείψα.

Αλλά η επίθεση του Δήμου προχωράει και παραπέρα, γιατί στρέφεται ευθέως και κατά της ελληνικής δικαιούσυντης, η οποία, όπως ήταν φυσικό, καταδίκασε τους πρωταίτης της παροπάνω θανάτηκες ενέργειες.

Οι ενέργειες του Δήμου, που μετά την καταστροφή των αρχαίων από τον ίδιο, αυτοανακρυπτήκε «προστάτη» και «μοναδι-

δελτίο συνδρομής

Να αποσταλεί συμπληρωμένο και συνοδευμένο από το αντίτυπο της συνδρομής στα γραφεία του περιοδικού **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ** οδός Πανεπιστημίου 9, 105 64 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 3253246.

Επιμήμων να εγγραφεί συνδρομής για ένα χρόνο — 4 τεύχη — από το τεύχος αριθμ..

Συνδρομή Εσωτερικού: Δρχ. 1.800 — Συμπατέλιαν, Συλλόγων 2.500 — Οργανισμών, Τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ., Α.Ε. 3.000 — Μετηποτών και Σπουδαστών 1.500 με αποτολή φωτοτυπίας αστυνομικής ή φωτιητής ταυτότητας αντιστοίχων.

Εξωτερικού: Αεροπορ. ταχυδρ. Ευρωπή \$ 22 — Αμερική, Καναδάς, Αυστραλία \$ 25 — Σπουδαστών εξωτερικού αντιστοίχων \$ 20 και 22.

Τρόπος πληρωμής: Ταχυδρομική ή τραπεζική επιταγή στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, Πανεπιστημίου 9, 105 64 ΑΘΗΝΑ.

Επώνυμο	Όνομα
Οδός	Αριθμός
Πόλη	Ταχ. Κωδ.
Ημερομηνία	Υπογραφή

αρχαιολογικά

κοίς διαχειριστής» των αρχαιών (!), αποτέλει πρωτόκουντη επίθεση εναντίον των στελεχών της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας; μόνο και μόνο επειδή αυτά εκτελέσουν στο ακέραιο το καθήκοντας και δικαιωμάτων από τη δικαιούντων, καθίσταται δε προβληματική την παραπέρα εκτέλεση των καθηκόντων του κάτιοντα ποτέ το κλίμα που δημιουργείται εναντίον τους;

Καλείται η υπουργός Πολιτισμού και η Πολιτεία γενικότερα, να πάρουν θέση και να προστατεύουν το κύρος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και του νόμου, πριν είναι ποτέ αργά. Είναι απαραίτητο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, αντί να είναι ο συμμαρτυρώτης και φρουρός, να μετατρέψεται σε αδηρόφωνο «μπουλατάρε» της αισιοδοτήσας από πάνω και διαστρέφοντας πλήρως τα πρόγραμμα! Οφείλει την ΥΠΠΟΔ. Ήπειροι αμέσως την προγραμματική αυμάδωση του με το Δήμο Κω, γιατί αλλώς είναι σαν να χρηματοδοτεί το ίδιο τις καταστροφές! Νοστροπίες σαν και αυτή των υπενθύμισης του Δήμου Κω είναι μορφή να υποθίλωσε και να καλύπτουν διμητραρίους της ίδιας περιοχής: να ισχυρίζονται δημόσια και απρόσδικητα, ότι «τα αρχαία είναι πολύ πολύτιμα, για να τα εμποδίζετεμεστά στους αρχαιολόγους!!! Με τετοια λαϊκάστικα αρχαιολόγους». υπογράφομενο φαρδία-πλατάνη την οριστική καταδίκη της πολιτιστικής μας κληρονομίας! Για την Πολιτεία οφείλει να βάλει τέρμη στη δημιουργία σε βάρος των μνημείων, των αρχαίων και της εθνικής μας ιστορίας! Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Σ.Ε.Α. Η Προέδρος, Φωτεινή Ζαφειροπούλου Έφερος Αρχαιοτήτων Ο Γενικός Γραμματέας Δημήτριος Δ. Γριανταρμπλόπουλος Έφερος Αρχαιοποίητων

Αποτελούν πια καθεστώς τα φαινόμενα βεθύνων των αρχαιολογικών χώρων (με την άδεια ή την ατήλη ανογή των οριδών και μη αρχών) από διάφορα κέντρα διασκέδασης, Χαρακτηριστικές περιπτώσεις που αποτυλλογήσαν τελευταία και τον τύπο, αποτελούν οι επιχειρήσεις «Disco Rock» στους πρόδρους του λοφιού του αρχαιού ναυαρινού του Απόλλωνα, στη Νάρε και της «Disco Fortezza» πάνω στον ενετικό πρωμαχώνα του Αγ. Νικολάου του Μώνου στα Χανιά. Η αλλοίωση που προκαλείται αμέσως στο μνημείο των Χανίων και τον περιβάλλοντα χώρο της Νάρεων είναι ολοφανερή και προκλητική.

Οπωδημόποτε, η ίδια της εκμετάλλευσης των μνημείων από διάφορους «έξιντους» ιδιώτες είναι ελευστική, γηράχει, θύμα, θέμη ήθικης τοξείας και διενθεικατοχυμένη νομοθετική πρακτική για την προστοσία τους, που στις περιπτώσεις αυτές καταπέται σαφώς κατά τρόπο μάλιστα που προκαλεί το δημόσιο οιστόμα. Δημιουργείται δικαιολογούμενα η απορία στους νομαρχιακούς απέναντι στην Αρχαιολογική νομοθε-

σία πολίτες, μήπως υπάρχουν δυο μέτρα και δύο σταθμά στην υπόθεση της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Εποιητικός πολίτης περιορίζεται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα του στους ελεγχόμενους αρχαιολογικούς χώρους, ενώ ατομα με «ειδικές» δυνατότητες μπορούν κυριολεκτικά να ασελγούν για κερδοσκοπικούς λόγους στα μνημεία.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων καλεί την Υπουργό Πολιτισμού να επεμβει σημείως καθαρά στα σταματήσαντα συνεχήζονταν αισιοδοσίας, και στις δύο δευτερόβουλες που μας έκθετουν διεθνώς στα μάτια χιλιάδων επισκεπτών. Για το Διοικητικό Συμβούλιο Η Προεδρός Φωτ. Ζαφειροπούλου Ή Γεραμπατέας κ.π.α. Αρτέμις Κανάσσαγου

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων διαμαρτυρείται έντονα για την παροχήρηση του Ρέθυμνου μητρόπολης της Ρέθυμνης Παναγίας του Κάστρου, στο Συνέδριο του Ο.Σ.Α. καθώς και του αρχαιολογικού Μουσείου για τη δεξιωτή των συνέδρων και στην άμεση ανάληψη των σχετικών αποφάσεων. Καταδίκαση για την πολιτική της εκπαίδευσης των αρχών μνημείων με κοινοποίηση εκδηλώσεων και τη χρηματοποίηση για σκοπούς ανανέωσης προς το χαροκόπιο των συγκεκριμένων μνημείων και την αιδιοκαλύπτηση έκθεσης τους σε ασφαλείας κινδύνους. Διαμαρτυρείται επίσης, για την περιφρόνηση των αιτιολογημένων αποφάσεων του Τοπικού και Κεντρικού Αρχ/κ Συμβούλου από την Πολιτική Ηγεσία της ΥΠΠΟΔ. Οι φανταστέρες και επιτημητικές μέρας σε μνημεία, δεν καλύπτουν την πολιτική της εγκατάστασης και της αδιαφορίας του κράτους για αυτά. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μουσεία και άτομα με ειδικές ανάγκες

Στις 7 και 8 Νοεμβρίου έγινε στο Παρίσι ένα σεμινάριο με θέμα «Τα Μουσεία και τα άτομα με ειδικές ανάγκες». Το σεμινάριο οργάνωσαν το UNESCO και ΙCOM. Προσκαλήθηκαν στο σεμινάριο ήταν ο Φάρος Τυφλών Ελασσόνας (Αθήνα), 17, Καλλιθέα, Τηλ. 9415.2221 για να παρουσιάσει το «Μουσείο Αφής» το οποίο, το Μάιο στους Δελφούς, έλαβε τον - Επιτον Ευρωπαϊκού Μουσείου της Κρασιάς 1988-. Το αρκούδιτρο αποτελεσματικό ειδικό στο χώρο των μουσείων αλλά και των αναπτυξιών από όλη τη μέρη του κόσμου.

Η παρουσίαση του «Μουσείου Αφής» του Φαρού Τυφλών προκάλεσε τεράστια ενδιάμεσην και απέταξε ευμενώτατα σχόλια. Εκπρόσωπος δημοσιογράφος του περιοδικού Museum θα αφέντει εκτενές άρθρο για το «Μουσείο Αφής», το μοναδικό άρθρο που θα αναφέρεται στο σεμινάριο.

Όλα τα πιο πάνω αποτελούν μια αισιοδοσία διάκριση για τη χώρα μας και φυσικά για το χώρο των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ειδικότερα των τυφλών της Ελλάδας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αγαπητή «Αρχαιολογία»,
εν πρώτοις θα έπρεπε να σε συγχαρώ για όλα: την ύλη σου, την παρουσίαση, τη συνεχή προσπάθεια δελτίωσής σου. Ευχ. λοιπόν! Τούτο όμως το – πρώτα – γράμμα μου έχει και άλλο σκοπό! Να επισημάνεις σε Σένα και στους αναγνώστες Σου ο.τι με προκαλείσεις, αν όχι με εξέργαση, φέτος, το καλοκαρικό.
Λιγμή Χερσανήσου. Ηράκλειο Κρήτης. 6.000 χρόνια συγκεκριμένα κατοικώσαν του τοπίου – όπως πληροφορήθηκα. Και όμως, παντού κυριαρχεί η αδιαφορία για όλο το μαγευτικό παρόλον που συνυπάρχει με το «τύπω». Σε κάθε αικαδέα της κατηγορίας των τυχαίων σπηλαίων, πηγών, διάδρομων – συχνά τα αμπελά των φυτών πάνω από αυτά, συχνά υγρεμίζονται τη πρότερα για να κινητούν τα επόμενα. Πάσας φορές εκλήβηση καποίου φορέως για να προστατευτεί οι, με κατοίκηση και παραπομπή, πρώτοι με αφής καποίου... παπούου – προ Χριστού. (!)

Στο μημονιό ενός ξενοδοχείου υπαρχεί «τζαμιώτι» Ανοιγόντας, βρίσκομαι αντιτέως με τη μέρη λώρων που δοθήκε (από την Αρχαιολογική Υπηρεσία): Σε όλο το δάπεδο υπάρχει ένα φιντόνιο (μυριακόπως μου είπαν). Με τέτοιου ειδούς συντήρηση, τί θα υπάρχει από αυτό σε λίγα χρόνια;
Καθώς λένε εκεί, στο χώρο αυτό αυναντά καινεῖς σε «στρώματα» την κάθε εποχή. Αγαπητή «Αρχαιολογία», τώρα αδιαφορία, που παρατηρήσατε από τους εκεί ανθρώπους, δεν την αειδεί καθόλου τη μημεία της παρομίκης πέτρας πάνω σε πέτρα... Με εκτίμηση και αγάπη, Δημήτρης Σταύρου

Θέμα: Πραστική Αρχαιολογικού Χώρου Μαλλίων Κρήτης

Από δημόσιο πληροφορητήκαμε το θέμα της οικοδόμησης ξενοδοχείου ιδιοκτησίας «Α. Ε. ΜΟΥΖΑΜΑ ΑΠ. και ΥΙΟΙ» κοντά στο ανατολικό των Μαλλίων, σε περιοχή όπου παλιότερα δόθηκε αρνητική απάντηση από την υπηρεσία για την κατεσκευή εργοστασίου διαλογίσμου καθαρισμού από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επειδή, even αλήθευσαν τα παραπάνω, ο ανακολούθως χειρίσματα σε διάρκεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και υπέρ του ιδιωτικού πατέρα της θεωρήθηκαν από την παραπομπή της Εφορείας, παρακαλούμε να μας πληροφορήσετε για τον ιδιώτη οιστόμα ο οποίος παρακαλείται στην αναθέση της οικοδόμησης του ξενοδοχείου.